De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.
Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Kommissie van Redaktie:
Ds. JAC. VAN BELKUM,
Dr. J. H. GREYVENSTEIN,
Ds. L. E. BRANDT.

„De poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Kommissie van Administratie:
Ds. L. E. BRANDT.
Ds. S. VERMOOTEN.
Mnr. A. H. KOOMANS.

No. 8. PRETORIA, 15 FEBRUARIE 1921. JAARGANG XII

Afrikaans
Hospitaal en Diakonessenhuis.

Dit private Hospitaal, dat in April 1912 werd geopend, is lieflijk gelegen in Sunnyside, een der fraaiste en gezondste gedeelten van Pretoria. Het is uitstekend ingericht, de eer om o.a. te verplegen mevr. J. O. H. Sluiter van Ermelo; wijlen Senator Wm. Buhrmann van Uitkomst, mevr. Jan F. E. Celliers, en mevr. Genl. Joubert van Pretoria; wijlen Hoofdrechter Lord de Villiers van Kaapstad; mevr. N. Smit van Bethal, en mevr. Breytenbach van Breyten.

Het Hospitaal staat onder de bekwame leiding van Zuster Hartog als Direktriese, bijgestaan door een staf van tweetalige verpleegsters. Een zorgvuldige en liefderijke verpleging in een huiselijke omgeving wordt aan alle patienten gewaarborgd. De drie Kerken van Transvaal zijn in het Bestuur vertegenwoordigd.

Verpleegkosten van af 10/- per dag, naar gelang van de klasse, waarin men verpleegd wil worden.

Voor opname wende men zich per brief of telegram tot de Direktriese, Walkerstraat 463, Pretoria. Telegram-adres: Ziekenhuis, Pretoria.

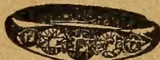
Gedrukt door Wallach's Drukkerij, Beperkt. Aan het Hoofdpostkantoor als Nieuwsblad geregistreerd

WOLF BROS

34, ADDERLEY STRAAT
TEGENOVER SPOORWEG STATIE,
KAAPSTAD.

No. 3121.—18 kt. Goud, gezet met diamanten en edelgesteenten £9. Anderen £10 en hoger.

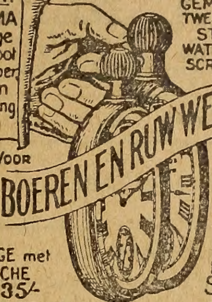
No. 9408.—18 kt. Goud, alle Diamanten, £12 en hoger. Diamanten en Robijnen, £8 en hoger.

No. 9412.—18 kt. Goud gezet met Robijn, enz., £4 en hoger. Gezet met Diamanten, £7 tot £100.

HORLOGES

VRIJE GIFT.
Van een BURMA ZILVER Horloge Ketting en kleinood aan iederen Kooper die Geld zamen stuurt bij bestelling van Horloge

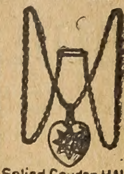
GEMAAKT IN TWEE GROOTTEN. STOF EN WATERDICHTE SCROEF KAST.

Prijs 30/- Voor 25 Jaar Waarborg

ZELFDE HORLOGE met NIET MAGNETISCHE BINNENWERK 35/-
en IN MASSIEF ZILVER KAST 70/-

Solied Gouden PORTRET HANGER om twee Portretten te nemen Mooi ontwerp met Gouden Kwasten Prijs 45/-

Solied Gouden HALS-KETTING met Hart gezet met Robijn of Saffier 21/- andere 23/- 25/- 30/- 40 en meer.

Schrijf om Geillustreerde Catalogus No 163 (3000 Illustraties) van Horloges, Souvenir en andere Juweelwaren, Leder, en Fancy Artikelen POST VRIJ.

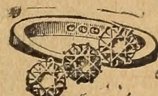
OOK VERKRIJGBAAR.

SPECIAAL KLEINER SOORT VOOR DAMES - - 35/-
MET LISSEN EN RIEM OM ROND DE ARM TE DRAGEN - 40/-
MET RADIUM WIJZERPLAAT EN WIJZERS,
IN STAAT STELLEND DE RECHTE TIJD IN HET DONKER TE ZIEN.
PRIJS 10/- EKSTRA.

No. 436.—De nieuwste stijl. 18 kt. Goud, gezet met Diamanten en andere stenen, £10 en hoger. Alleen Diamanten £20 tot £100.

No. 9418.—18 kt. Goud, gezet met Robijnen, enz., £5 en hoger. Gezet met Diamanten. £10 tot £200.

No. 9463.—18 kt. Goud, gezet met Diamanten en andere stenen, £4 en hoger. Gezet met 2 Diamanten £5 en hoger.

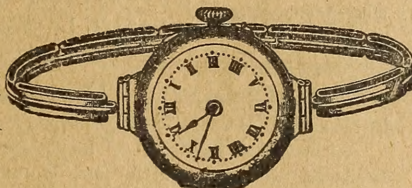
SELEKTIE GOEDEREN OP ZICHT GEZONDEN.

No. 850.—Massief Gouden Borstspeld, gezet met Edelgesteenten, 8/6.

No. 270.—18 kt. Goud, gezet met Diamanten en andere stenen, £12 en hoger. Alleen Diamanten £20 en hoger.

Rekbare Horloge Armbanden, Massief Goud, £6, £8, £10 en hoger. 18 kt. Gerold Goud, 60/-, 80/- en hoger. Alle gegarandeerd.

No. 1298—Borstspeld, gezet met Kaapse Robijnen, 18 kt. Gerold Goud 14/6 en hoger. Massief Goud, 21/-, 25/- en 30/-

WIJ ONDERNEMEN REPARATIES AAN HORLOGES EN ALLE SOORTEN JUWELEN.

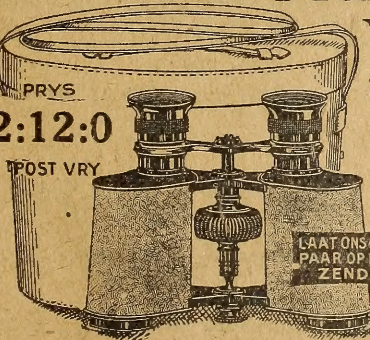

No. 9406.—18 kt. Goud met Robijn gezet, £4 en daarboven. Met Diamanten £5, £8 en daarboven.

GIJ KUNT UW VEE EN SCHAAPEN 25 MIJL VER ZIEN met

WOLF'S BEROEMDE PRISMA VERREKIJKERS

Deze Wonderlijke Glasen hebben een bereik van 25 MIJLEN en ondekken voorwerpen op een afstand met een HELDERE KLAARHEID die verbaasend is. Hun bereik-Kracht IS GELIJK MET EEN GROOTE TELESCOOP en doch wordenzij zoo gemakkelijk met EEN HAND VEROOERD EN BEHANDELD.

Zij hebben EVENKRACHT met eenige verrekijker DIE DUBBEL HUN PRIJS Kosten en GIJ SPAART HUN PRIJS in een maand door het vinden van uw verloren vee.

KOMPLEET IN LEDER DOOS MET STREP.

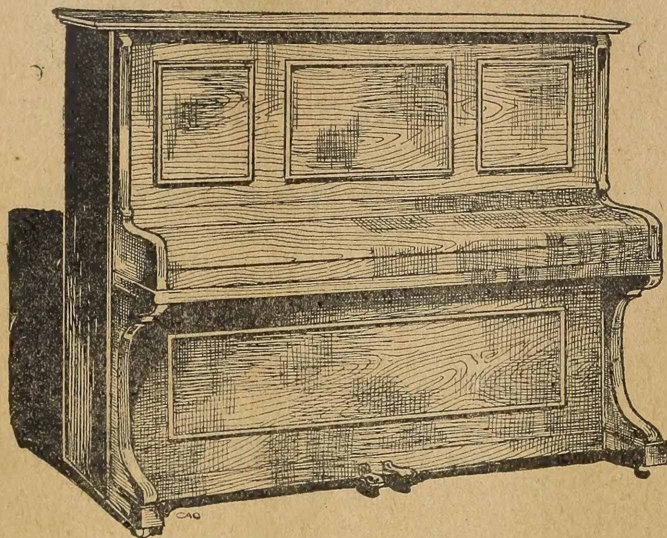
Elk oog kan men BIJZONDER STELLEN, en dus EENIG GEZICHT kan ONMIDDELIJK GEPASD worden.

WAT EEN BOER ZEGT

GROENFONTEIN,
PO KLAARFONTEIN,
TARKASTAD.

De Heeren,
Wolf Bros,
Kaapstad.
Waarde Heeren,
Ik heb uw binocles laatste week ontvang en ben zeer tevreden. Zij spaaren my veel loopen om verloren schaapen te zoeken op de bergen. Ik denk stellig dat ieder boer een paar zou bezitten.
De Uwe
Chris Hattingh

DEZE PRACHTIGE PIANO

Dadelik aan u geleverd voor £10.

Wij zijn specialiteitten in Europese Pianos. Bluthner Steinway, Forster en andere beroemde Duitse Pianos zijn in onze magazijnen.

Vandaag zijn duizende mensen in Zuidafrika eigenaars van Pianos en andere muziek instrumenten, welke zij van ons verkregen hebben op ons Gemaklike Afbetalings Systeem.

ONS AANBOD

Bij betaling van £10 en uw belofte om de balans in geregelde maandelikse termijnen af te btalen, zullen wij dadelik deze prachtvolle piano bij u afleveren ongeëvenaard voor zuiwerheid van toon, pracht van aktie, ontwerp en bouw.

Het is 'n groot gemak om een Piano, Amerikaans Orgel, of Pianospeler te kunnen kopen, en om het volle gebruik van het instrument te hebben terwijl u het feitelik koopt. Wij leveren aan u op de eerste betaling. Schrijf vandaag om Katalogus D.

Alle soorten Muziek Instrumenten.

Amerikaanse Pijporgels, Guitaars, Mandolinen, enz.

R. MÜLLER,

91-93 Waterkant Straat.

Postbus 133. Tel. Adres: Rellum.

KAAPSTAD.

Stuur vandaag om Katalogus, welke u alles verteld aangaande ons Gemaklike Afbetaling Systeem, en u een lijst geeft van de artikelen die wij in voorraad hebben.

Van de werken van beroemde Komponisten tot de nieuwste zangstukken, wij hebben ze. Het zal u betalen om voor Katalogus D te schrijven.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesbu^g.

No. 8. PRETORIA, 15 FEBRUARI 1921. JAARGANG XII.

VOLKSEENHEID.

Tekst: Psalm 133.
Lees Rom. 12 en 1 Kor. 13).

Wij hebben hier in ons tekstwoord, in twee gelijkenissen, op zeer treffende wijze de schoonheid en liefelikheid van broederlike liefde en eensgezindheid geschilderd. De eerste gelijkenis spreekt van de fijne olie, welke bij de zalving van Aäron tot Hogepriester, over zijn hoofd werd uitgegoten en zelfs de zoom van zijn heilige gewaad bevochtigde. De tweede herinnert aan de frisse dauw, zoals die gevonden wordt op de hoogten van het Hemongebergte, maar vandaar toch ook weer op de lagere bergen van Zion verkwikkend nederkwam. Tot slot wijst de psalmist op de grote waarheid, de overwegende betekenis waarvan wij nooit wegsijferen kunnen, nl. dat waar liefde woont, de Here ook daar Zijn zegen gebiedt.

Liefde kan alleen stoelen op de wortel van eensgezindheid en eendracht—zij is een tedere bloem, welke niet op elke akker bloeit.

Eensgezindheid—wordt zij ook bij ons in ons nationaal leven gevonden?

Wie onze nationale geschiedenis kent—en ik wil vertrouwen, dat niemand uwer daarmee onbekend is!—weet, dat ons volk reeds zware tijden van nationaal lijden heeft doorleefd. Daar zijn weinig bladzijden in onze volksgeschiedenis, die niet met bloed beschreven zijn. En nu zou men, met alle recht mogen verwachten, dat die gemeenschappelike beproevingen en smarten een onlosmakelike band gesmeed zouden hebben, welke ons volk aaneen zou snoeren, doch dit is helaas! het geval niet. Deze bitterheden hebben geen volkseenheid bewerkstelligd, maar schijnen ons volk juist vaneen gescheurd en in twee elkander fel bekrijgende kampen verdeeld te hebben. De een zegt: "Ik ben van Apollos," een tweede getuigt: "Ik ben van Cefas."

Dat deze hachelike toestand van nationale verdeeldheid, onderling wantrouwen en verwijdering van wat bijeen behoort, niet zo kan, niet zo mag blijven voortduren, behoeft geen betoog. Algemeen wordt gevoeld, dat in onverdeelde eenheid onze enige nationale kracht en behoud ligt. En het treffendste bewijs hiervan hebben wij in de herenigingsbeweging, welke tegenwoordig vrij grote opgang maakt.

Ontkennen kan niemand het, wil ons volk zijn idealen bereiken en een zelfstandige en eervolle plaats innemen onder de volkeren der wereld, dan moet er in de allereerste plaats onderlinge eenheid, eensgezindheid en verdraagzaamheid zijn. Nog altijd is het waar, dat eendracht macht maakt.

Ik spreek van eenheid, niet van eenvormigheid, want eenvormigheid is niet alleen ten allen tijde onbereikbaar, maar is ook steeds een ongetwijfeld teken van doodsheid en wijst gebrek aan leven aan. Eenvormigheid toch is het kenmerk van een kerkhof vol dode lichamen, waarin geen leven meer bruist. Waar gezond leven en groei is, daar kan nooit eenvormigheid zijn. Eenvormigheid en eenheid moeten niet met elkaar verward worden, want zij zijn geen synonieme uitdrukkingen. Eenvormigheid is iets uitwendigs en derft daardoor reeds alle betekenis en waarde, eenheid daarentegen is een organiese band, geboren uit innerlik leven en gevoed door onderlinge waardering en vertrouwen.

Ik wens heden tot u te spreken over die een-

heid, welke zo onontbeerlik is voor onze nationale ontwikkeling en vooruitgang—ook op geestelik gebied, doch welke helaas! zo schromelik tans ontbreekt in ons volksleven en welke het fundament van ons nationaal leven langzamerhand ondermijnt en onze Godsdienst benadeelt. Ik doe het, omdat ook in levende kwesties als deze de Kerk haar stem moet laten horen en leiding geven.

De politiek speelt tans een overwegende rol in ons nationaal leven.

Nu kunnen zich landsomstandigheden voordoen, die een meer aktieve deelname door des lands burgers aan de politiek noodzakelik maken, doch nooit mag die deelname het hoofddoel in het nationale leven vormen, nooit mag hij gans de volksziel beheersen, met uitsluiting van al het hogere en edelere, want dan komt er onvermijdelik verwijdering, tweedracht, twist, verdeeldheid, welke medewerkt tot nationale inzinking en achteruitgang op alle gebied—ook op dat van de Godsdienst.

En als wij rondom ons heen blikken, dan bespeuren wij tans helaas! weinig nationale eenheid, broederlike liefde en onderling vertrouwen. De politiek heeft haar doffe glans gespreid over heel het terrein van ons nationaal en maatschappelik leven, ja, overschaduwt zelfs ons kerkelik leven—en o! de eeuwige belangen des Evangelies zijn niet te vergelijken met de voorbijgaande belangen van de wisselende politiek, waaraan zij zo vaak roekeloos worden opgeofferd!

Wat is nu eigenlik de **oorzaak** van de tans heersende onzalige nationale verdeeldheid?

1. In de eerste plaats wordt die tweedracht en verwijdering groteliks in de hand gewerkt **door het noodlottig gebrek bij velen aan respekt voor de gevoelens en overtuigingen van andersdenkenden.** Men beoordeelt en veroordeelt elkander zonder enig voorbehoud en men schept er in het algemeen groot behagen in de medebroeder te verguizen. En toch, zonder wederkerig respekt en waardering voor elkanders standpunt, is broederlike liefde en eensgezindheid gans onmogelik en kan nooit tot stand worden gebracht. Laat ons toch leren elkander te eren en waarderen, ook dán wanneer wij in onze politiek eopvattingen radikaal van elkander verschillen en daarin diametraal tegenover elkander staan! Van elkander in velerlei opzicht verschillen, dat zullen wij mensen altijd, doch alle verschil, hoe diepgrijpend ook, kan toch altijd weer door de Christelike wet der broederlike liefd en onderlinge waardering, beheerst worden, zonder dat wij onze beginselen ook maar enigszins prijsgeven of verloochenen.

2. Een tweede faktor, welke onze nationale verdeeldheid zeer in de hand werkt, is nl. deze: **personen en beginselen worden al te vaak met elkander verward.** Dit is op ieder gebied, ook op dat van de staatkunde, altijd weer noodlottig. Laat ons toch leren het verschil te zien tussen personen en beginselen en in onze bestrijding van de beginselen welke wij niet huldigen, personen buiten rekening laten! Bestrijd het standpunt van anderen, wanneer gij meent zulks te moeten doen in het belang van land en volk, doch kwets daarmee tegelijk hun persoon niet. Dat ook hier de broederlike liefde blijve en heerse.

3. In de derde plaats doet ook **de pers** oneindig veel om onderling wantrouwen te kweken. De joernalistiek staat in ons land tans niet op al te verheven terrein. Scheldwoorden worden geestdriftig over en weer geslingerd en kwaad zaad van verdeeldheid en onverdraagzaamheid met kwistige hand roekeloos rondgestrooid. En daar zijn talloos velen—ook onder de belijdende leden onzer Kerk—die hun krant meer geregeld en getrouw lezen en bestuderen, dan hun Bijbel, en die zich vermaken in de wederkerige wansmakelike gispingen in woord en beeld van elkanders standpunt. Dit bouwt ons volksbestaan niet op!

Mannen broeders! de wisselende politiek is niet van zo ingrijpende betekenis, dat wij daarvoor ons volksbestaan kunnen prijsgeven. Neen, gij voelt het, dat gaat niet! Die prijs zou te kostbaar zijn en zal ons een nationaal bankroet bezorgen.

Moet het dan tot politieke eenvormigheid komen? Neen! Politieke eenvormigheid is een onding en kan nooit bestaan, doch nationale eenheid en een eendrachtig eensgezind optreden in het belang van land en volk is mogelik, ja, is, waar wij als een kleine natie wonen in het midden van een groot volk, dat ons niet altijd even sympathiek gezind is, des te noodzakeliker.

Tweespalt is de eerste stap tot nationale ontbinding. Maakt eendracht macht, tweedracht breekt kracht.

Politieke eenstemmigheid zal en kan er nooit zijn, doch nationale eenheid wordt daardoor niet tot het onmogelike gereduseerd, maar blijft een ideaal, naar de verwezenliking waarvan wij steeds met alle ijver en doelbewust moeten streven.

Hoe nu, zo vraagt gij, tot die gewenste en nationale eenheid te komen?

1. Daar moet in de eerste plaats **onderlinge eenheid in het maatschappelik en huiselik leven zijn.** Waar het maatschappelik en huiselik leven gekenmerkt wordt door onderlinge verwijdering, jaloezie en tweedracht, daar zal het nationale leven nooit het karakter van eenheid en eensgezindheid vertonen kunnen. Broederlike liefde en onderling ver-

trouwen moeten weer heersen in ons maatschappelik leven, en ons huiselik leven moet gereorganiseerd worden op de basis van eensgezindheid, hartelikheid en liefde—wat alleen mogelik is, wanneer God de eerste plaats inneemt in ons hart, leven en huis. Hij schept uit verwarring orde en doet samensmelten, wat bijeen behoort.

2. Doch in de tweede plaats, **het** grote redmiddel ligt ongetwijfeld in **de Godsdienst der Vaderen.** In de steeds wisselende politiek ligt onze redding en nationaal behoud niet. Neen, de enige band, welke ons volk aaneensnoeren en de gewenste volkseenheid bewerkstelligen kan, is de Godsdienst. In de Kerk, aan de heilige dis des Heren, geschaard rondom het huisaltaar, dáár behoort alle politieke verdeeldheid en tweedracht in het niet te verdwijnen om zich nooit meer in het dageliks leven te openbaren!

Zoals de spaken van een wiel in de naaf elkaar ontmoeten en terugvinden, zo brengt ook de Godsdienst ons tot hogere eenheid—moge dat met ons ook zo zijn!

Waar liefde woont, daar gebiedt de Heer Zijn zegen. O, laat nooit toe, dat de voorbijgaande belangen van de steeds wisselende politiek de eeuwige belangen van Gods Koninkrijk benadelen! Wees getrouw aan de Godsdienst der vaderen en gij doet een stap van grote betekenis op de weg van ware volkseenheid—volkseenheid gegrond op eenheid van leer en belijdenis! !Moge, ook bij verschil van standpunt, eensgezindheid, broederlike liefde, eendracht en onderling vertrouwen ons nationaal leven kenmerken. Bid hierom. IJver hiervoor. Betracht in alle dingen broederlike liefde en, bij verschil van standpunt, Christelike verdraagzaamheid. En de zegen des Almachtigen zal op ons rusten.

"Waar liefde woont, gebiedt de Heer de zegen;
Daar woont Hij zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eenwigheid."

—Amen.
D. F. E.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Februari 1921.

Waarde Neef Willem!

Hebben we niet een afwisselende zomer? Neef. De ene dag is het verschrikkelik warm, de andere dag erg koel. Deze week ging de thermometer, die bij mij onder de verandah hangt, in éen uur tijds van 90 graden naar beneden tot 60. Om drie uur was het zó heet, dat een mens het niet kon houden; om vier uur zo koel alsof we in Mei en Juni waren. Het schijnt evenwel dat we mensen er niet veel van voelen, want ik hoor nog al niet van vele zieken en ziekten. Hoe gaat het bij u? met Nichtje en de kinders?

Als een mens oud wordt, begint hij weer te leven in het geen voorbij is, dan in hetgeen nog komen kan. Is dit misschien omdat het voorbijgegane zo veel is, en de toekomst maar weinig meer belooft? Een dezer dagen nu zat ik op een avond stil onder de verandah en het was mij of een groot stuk van mijn jonge leven mij voorbij ging, zoals men in een bioskoop beelden ziet voorbijgaan. Ik zag me zelf zitten in een grote, mooie kerk: ik zat daar midden tussen een groot getal zoons en dochters van mijn leeftijd, 18—20 jaar oud; allen waren we mooi aangetrokken, meest in zwart. Het was geen begrafenis-dienst, ook geen Nachtmaal, neen, we werden bevestigd als lidmaten der kerk, of, zoals we nu zeggen: voorgesteld. Mooi en plechtig speelde het orgel, op de predikstoel stond de leraar, die ons zou bevestigen, een man van ongeveer 40 jaren.

Ik herinner mij die Zondagmorgen nog zeer goed. Het was een mooie dag, de kerk was vol, vele ouders en familie van de jong e mensen waren tegenwoordig en er was een zeer plechtige stilte. Ook weet ik nu nog heel goed de tekst van de prediking, al heb ik de preek zelf ook vergeten. Ik geloof ook niet dat die preek veel indruk op mij gemaakt heeft. Ik denk dit wel niet, want dan zou ik dat nu ook nog wel weten. De tekst was Johannes 6 : 67 "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" Ik heb die nooit vergeten, nooit kunnen vergeten, en wanneer onze leraar een enkele keer ook die tekst weer neem bij de voorstelling van jonge mensen, dan gaat mijn hart weer open en zet ik mij neer om weer eens goed te luisteren. En wat ik ook niet vergeten heb, is dat wij dit schone, mooie lied zongen van W. H. Warnsink:

Jezus Christus! wij geloven,
Wij erkennen U als Heer!
Zend ons Licht en Kracht van Boven
Sterk ons, Heiland! meer en meer.
Amen! 't Heil ons toebereid,
Blijft en duurt in eeuwigheid;
Zalig, die naar U zich noemen,
U als Heer en Heiland roemen!

Dit lied vergeet ik nooit en ik heb het innig gevoelend, hartelik gezongen. Of ik altijd, en onder alles aan die belijdenis getrouw geweest ben, is een andere vraag, waarover de Heer eens zal oordelen. Maar dat wie Jezus als Heer en Heiland roemen, zalig zich mogen noemen, geloof ik nog.

Ik ben bang, Neef, dat gij tot Nichtje zegt: vrouw, hoor eens wat Oom Sarel schrijft. Zo iets zijn we van hem niet gewoon. Gij zijt recht, maar deze mededeling is een inleiding tot een ernstige kwestie waarover ik in de laatste tijden veel denk. Luister eens goed. Niet vele weken geleden heb ik een stuk gelezen over katechisatie en wel voornamelik over katechisatie voor aannemelingen. Daarin werd aan het begin gezegd: de tijd begint te komen, waarin de jongemensen van ons volk niets meer zullen weten van Christus en van de Bijbel, vooral in de grote steden." Deze vrees was voortgekomen uit twee onloochenbare feiten:

1e. dat de Volkschool, de goevernementsschool, zo al niet geheel onchristelik is voor een groot deel onverschillig staat tegenover Christus.

2e. dat de jonge mensen weinig meer naar kerk komen, ook niet de zoons en dochters van aan de kerk nog vasthoudende, of gelovige ouders; en dat het katecheties onderwijs door hen niet meer wordt bijgewoond.

Deze feiten kunnen niet worden ontkend. Onze kinderen en jonge mensen groeien op, vooral in de grote steden, in een meer en meer van Christus zich vervreemdende omgeving. Bijbelkennis wordt niet onderwezen op school en vele ouders, hoewel zij bij de Doop dit plechtig beloofd hebben, voeden hun kinderen niet op in de kennis van Gods Woord.

Bij ons is dit ook zo. Op het land mag de toestand misschien nog niet zo ernstig wezen, in onze dorpen groeit een geslacht op, dat van God en Zijn gebod, van Christus en Zijn verzoeningswerk niet meer weet, soms ook niet weten wil.

Dat verschillende oorzaken hiertoe hebben medegewerkt wil ik niet betwisten. Een onderzoek er naar in te stellen acht ik niet nodig; ik denk, dat allen ze wel kennen, maar de vraag voor mij is: wat doet de kerk op haar terrein om die toestand te veranderen.

Hoe is de toestand bij ons?

Onze kinderen krijgen, behalve misschien in enkele dorpen, waar velen bijeenkomen voor schoolbezoek, weinig of in het geheel geen katechisatie. Het is al heel mooi, wanneer hier of daar een moeder of een vader een heel vlug kind iets leert van de Bijbel, om, als de predikant komt of een ouderling, met zulk een kind te spoggen en het een paar gezangversjes of psalm laat opzeggen; soms hen laat antwoorden op vragen als deze: wie waren de eerste mensen; wie was de moeder van Mozes; wat heeft David gedaan; welke mannen waren in de brandende oven; waar is Jezus geboren; wie was zijn moeder, en dergelijke. Die antwoorden worden gegeven door kleine kinders, soms van 3—5 jaar.

Gaan die kinders naar school, dan wordt aan dat onderwijs niet meer gedaan, want ze moeten op school al zoveel leren en vader en moeder, die ook maar zwak in de Bijbel zijn, willen, kunnen of durven niet hun kinders leren. Om de verre afstanden kan er ook niet geregeld Zondagschool worden gehouden, want die arme kinders moeten elke week vijf dagen naar school en dan mogen ze toch ook wel eens wat rusten. Maar het kind wordt groter. De zoon wordt netnou 17 jaar, de dochter 16, en zij moeten dan toch ook aangenomen worden. Hoe dan nu? Er wordt een Kort Begrip gekocht en een Kinder-Bijbel, en tegen de tijd van aanneming, een paar maanden vroeger, gaan de aanstaande aannemelingen naar een ouderling elke veertien dagen om les op te zeggen, of sommige ouders brengen ze bij een oude oom, die goed kan katechiseren voor een paar maanden en dan worden ze afgericht, zodat ze voor de predikant komend als een papegaai de vragen en antwoorden kunnen opzeggen en wat Bijbelse geschiedenis kennen. Soms moeten de kinders dit maar thuis leren. Als nu de tijd van aanneming komt, dan gaan die kinders dorp toe en de leraar neemt ze aan, m o e t ze aannemen. "Hulle is mos slim geleerd," zegt Oom Willem of Oom Piet.

Maar waarom zorgt de kerk niet beter voor katechisatie? vraagt gij misschien en vragen velen met u. Waarde Neef, om te kunnen werken moeten we hebben in de maatschappij: 1e. werklust, 2e. geld om te laten werken, 3e. mensen die werken kunnen.

Over het eerste, werklust, zal ik maar niet veel schrijven. Onze mensen zijn moeg van werken, zelfs voor het dageliks brood. Zij moeten veel geld verdienen, maar willen niet werken. Hoe zal men nu mensen krijgen om voor niet te werken voor de kerk en de kinderen der kerk. Toen ik laatst dit voorstelde aan een zuster, die wel gaven had om kinders te leren, werd ik uitgelachen, want zij had daarvoor geen lust. Vele zogenaamde gelovigen zijn ook met de l u i-ziekte besmet. Ons geslacht als een geheel heeft geen werklust; noch voor de aardse, noch voor de hemelse dingen.

Het tweede wat we nodig hebben is geld om te laten werken. Onder de zogenoemde christenen van onze dagen zijn er duizenden die geloven, dat alle arbeiders in het Koningrijk Gods, leeraars, zendelingen, ouderlingen, diakens, kosters, orgelisten, kassiers, enz. enz. op de aarde moeten werken, hard werken—maar in de hemel moeten logeren, m.a.w. alle geestelike werk moet gedaan worden op aarde v o o r n i e t: de beloning volgt in de he-

mel. Dat klinkt nu heel vroom in de oren van de gierigaard, van de man, die zelf lekker leeft, de vrouw, die zich oppronkt in zijde en met goud—maar de schoorsteen rookt niet van niets, het vlees komt niet gebraden op tafel, de kleren lopen niet naar de man—voor alles moet worden betaald. Wil de kerk haar kinders laten onderwijzen, dan moet zij daar voor geld hebben om te kunnen betalen.

Maar is catechiseren dan niet het werk van de leeraars vraagt gij Neef? Ja zeker, dat zegt de wet, de beroepbrief, maar het is onmogelik vooral in onze kerk. Wij hebben elf leeraars die elk een grote zware gemeente hebben, en dan nog consulents gemeenten: hoe kunnen zij dan nog ongeveer 2000 kinders catechiseren, bij al hun ander werk. Er zou nog een plan te maken zijn, wanneer al die kinders op een plaats bij elkaar woonden, maar dan zou één leeraar ongeveer nog 8 uren per dag catechiseren moeten. Kan één mens dat doen? Kan een mens, catechiseren, zieken bezoeken, vergaderingen bijwonen, studeren, preken en met de vrouw plannen maken om eigen kinders te kleden en groot te maken, geen schulden te hebben.

Hebben we nu misschien mensen, die wel catechiseren kunnen en willen, maar geen geld om ze te betalen en te steunen, zal dan de kerk dan dit zo nodige werk doen kunnen?

3e. Helaas mensen die kunnen en willen catechiseren hebben we ook niet. Mogelik hier of daar een ouderling of oud-ouderling, die wel een Zondagmiddag uurtje daarvoor geeft, maar eigenlik goede mannen of vrouwen voor dit werk hebben we niet, heeft de gehele kerk in Z.Afrika niet. Hier en daar mag een onderwijzer zijn schoolkinderen en de jonge mensen in zijn omgeving catechisatie geven —ere zij die mannen—maar ze zijn weinige. De meeste onderwijzers zeggen: "wij hebben de gehele week te werken met kinders, Zondags willen wij vrij zijn. Op de dorpen mogen enkelen het doen, noodgedrongen door de leeraar, maar de meesten willen niet. Bij hen dringt de liefde tot Christus niet.

Ik vrees, dat gij zegt: Oom Sarel ziet alles nu door een zwarte bril. Zo erg is het toch niet. Ik wilde wel Neef, dat dit waar was. Maar zeg eens eerlik is de toestand niet zo ernstig. Wijs mij in elke gemeente van onze kerk een of twee mannen, die catechiseren willen kunnen. Noem mij eens onder onze driehonderd ouderlingen in elke gemeente drie of vier, die waarlik dit werk doen. Niet zulke, die zich tevreden stellen met het horen opzeggen van Zondagschool teksten en versjes en de vragen van het Kort Begrip, maar die om maar bij het meest gewone te blijven, de Bijbelse Geschiedenis kunnen vertellen, het Kort Begrip verklaren aan onze jeugd.

Een paar maanden geleden heeft de Administrateur der kerk geschreven, dat geen 80 ouderlingen de "Hervormer" kregen en in de "Hervormer" is toch elke maand een blaadje, waarin de Zondagschoollessen behandeld worden. Niettegenstaande wij een Superintendent voor Zondagscholen hebben zijn er gemeenten, waar geen Zondagschool voor onze kinders is. De Ringsverslagen klagen elk jaar over het gebrek aan Zondagscholen voor de kinders: over de onkunde der aannemelingen. Er is, dank zij de scholen, een grote, zeer grote vooruitgang te zien, bij het lezen der Heilige Schriften: er wordt gevraagd om een Kommissie voor Bijbelkennis-eksamen: er waren uit onze kerk kinders, die met goede uitslag dat eksamen gedaan hadden van de Kommissie der Zusterkerk voor dat werk, maa rdat waren maar weinigen uit de 18,000 kinderen onzer kerk.

Ik schrijf deze brief, Waarde Neef, met een drieledig doel.

1e. om te wijzen op de treurige toestand van de godsdienstige opvoeding onzer kinders;

2e. om tegenspraak uit te lokken en te horen of dat ik dan wel zo verkeerd zie:

3e. om van andere leden der kerk te vernemen, wat de kerk doen moet, om hierin verandering te brengen.

Wie geeft een middel aan de hand, om onze kerkleden waker te schudden uit hun onverschilligheid. Mogen wij stil blijven aanzien, hoe onze kerk haar invloed verliest op haar doopleden. Wie helpt ons, om onze ouders, onze onderwijzers, onze ouderlingen aan het werk te zetten?

Wie geeft een plan om geld te krijgen voor de christelike opvoeding der jeugd. Wie verlost ons van de gierigheid die niets geven wil hiervoor; wie wil medewerken om ouders en vrienden te bewegen, minder geld uit te geven voor aardse dingen, meer bij te dragen voor de hemelse. Wie biedt zich aan om kinderen te leren, waar de ouders dit niet doen; wie wil zich inspannen om de ouders op te wekken de kinders te onderwijzen en naar de catechisatie en Zondagschool te zenden. Wie wil helpen om de ouderlingen en leeraars voor dit werk warm te maken, en de kinders bijeen te brengen, waar dit maar enigzins mogelik is?

Wat moet er worden van onze kerk, van ons volk, wanneer de kinderen niet godsdienstig worden opgevoed? Velen mogen menen, dat godsdienst van zelf komt,; dit is een geheel dwaze me-

ning. Reeds een profeet des Ouden Verbonds heeft geroepen: "mijn volk is uitgeroeid, omdat het geen kennis heeft." (Hosea 4:6). Ook voor onze tijd is dit waar. Wanneer de kennis des Heren bij jong en oud verloren is, dan gaat een volk ten onder.

Daarom is het tijd, dat allen, die ons volk willen redden, zich aangorden, om vooral de kinderen te onderwijzen in de kennis Gods, opdat het volk niet verloren ga.

Met vriendelike groeten,

Uw Oom SAREL.

VAN ALLES EN NOG WAT.

II.

D. F. E.

Enige tijd geleden heb ik in een der nieuwsbladen iets tekenends gelezen, wat ik gaarne even voor de aandacht mijner lezers wens te brengen. Het gold een z.g. "nieuwe leer". In onze dagen ontbreekt het waarlik niet aan "nieuwe leringen" en geen is te onzinnig of zij telt haar aanhangers. Het gaat in onze tijd nog precies zo als ten tijde van Paulus te Athene: de enige bedrijvigheid van velen bestaat alleen in het uitzien naar en de omhelzing van "nieuwe leringen".* Wat ik dan gelezen heb is, dat daar in zekere delen van ons land een drietal heren rondgaan om lezingen te houden over de Hel. Zij beweren, dat de Hel slechts een andere uitdrukking is voor graf en in het geheel niet bestaat. Voorts loochenen zij de onsterfelikheid van der mensen ziel. Ten einde kracht bij hun argumenten bij te zetten, zouden dan deze heern drie prijzen van £1000 elk uitgeloofd hebben; ten eerste voor een overtuigend bewijs uit de Bijbel, dat de ziel des mensen onsterfelik is; ten tweede voor een bewijs uit het Oude Testament, dat daar een Hel bestaat; en ten derde voor een dergelijk bewijs, dat der goddelozen eeuwige pijnen beloofd zijn.

Ik heb sedert niets meer van die drie heren vernomen, maar telkens weer ben ik in aanraking gekomen met ernstige twijfel bij velen aangaande het bestaan der Hel. Dat de aanhangers van het Russellisme—een nieuwe sektariese beweging, welke enige jaren geleden van uit Amerika in ons land is overgeplant—het werkelike bestaan der eeuwige straffen ten enenmale loochenen, is welbekend. Men beroept zich tot staving van zijn standpunt in dezen bij voorkeur op de eeuwige liefde Gods, maar verliest tegelijkertijd uit het oog de onverbiddelike rechtvaardigheid Gods, die nooit ontaarden zal in een ziekelike toegevendheid. Het Goddelik woord blijft eeuwig waar: "Wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien."

Intussen is het een droevig verschijnsel, dat zovelen zich door iedere wind der leer laten omvoeren. Misschien is dit grotendeels te wijten aan onkunde met betrekking tot de leer der Kerk. In elk geval, doeltreffend katecheties onderwijs kan veel doen om de verderfelike invloed van allerlei vreemde en nieuwe leringen tegen te gaan.

Onze Almanak voor het jaar 1921 is gepubliceerd en, naar ik hoop, in veler (kon ik maar zeggen: in aller!) handen. De Almanak heeft geen introduktie, noch aanbeveling nodig. Onder "Ter Inleiding" zegt de Redakteur, Ds. Jac. van Belkum: "Wij laten ieder jaar 'n groter aantal drukken en het boekje wordt bij elke uitgave dikker." Dat is een verblijdend teken. Moge de tijd niet meer verre zijn, dat onze Almanak ieder jaar in iedere woning zal gevonden worden. Hoe meer de Almanak verspreid wordt, hoe doeltreffender en voortreffeliker zullen de jaarlikse uitgaven zijn. Ook dit jaar vindt men allerlei wetenswaardigheden in de Almanak, benevens tal van bijdragen door verschillende Predikanten. Nogeens—en ik zeg dit met alle nadruk—in geen enkel huisgezin worde de Almanak gemist.

In dit verband moet mij nog een woord van het hart. Ons kerkelik orgaan—De Hervormer—heeft nog niet, nog lang niet, die uitgebreide kring van lezers, die het moet hebben. In al te veel woningen wordt het nog gemist. Dat gaat toch niet! Dat hoort toch niet zo! Wie de belangen van onze Kerk op het hart draagt, zal zich ook als vanzelf interesseren voor het officiële orgaan der Kerk. Wie klaagt, dat ons blad nog niet is, wat het behoort te wezen, en zich niet ijverig interesseert voor de toenemende verspreiding ervan beschuldigt zichzelf. Waar er gebrek aan daadwerkelike belangstelling is, kan het blad onmogelik bloeien en aan zijn eisen beantwoorden—"dat spreekt zonder mond", zoals een Ouderling placht te zeggen. Zullen de liefhebbers onzer Kerk zich niet dit jaar opmaken en zich beijveren voor meerdere verspreiding van ons blad, opdat het te meer aan zijn doel beantwoorde? Op het ogenblik verschijnt het maandeliks; groeit de belangstelling, dan kan het meer verschijnen. Zullen de meer gegoede leden onzer Kerk niet willen zorgen, dat het blad kome ook in de woningen der verarmden in hun omgeving? Moge de tijd niet meer verre zijn, dat èn Almanak

* Hand. 17—Paulus op de Areopagus.

èn H e r v o r m e r in elk huis worden gevonden. In D e H e r v o r m e r van Januari l.l. (p. xi) klaagt onze Administrateur, dat van de 5000 gedrukte eksemplaren van de Almanak nog slechts 3300 besteld zijn. Volgens de statistieken opgegeven in onze Almanak van 1920 zijn daar in de Noordelike Ring 5283 lidmaten, in de Oostelike Ring 5435 lidmaten en in de Westelike Ring 5951 lidmaten—tezamen dus 16,669 lidmaten. Van die getal behoren ten minste 7000 elk één eksemplaar van onze Almanak te bestellen. En 3300 zijn er maar tot dusverre besteld! Dit is geen gezonde toestand van zaken. De Almanak met zijn voortreffelike inhoud kost slechts één shilling—en wie kan dat niet betalen? Nogeens, het is noodzakelik, dat daar harteliker belangstelling betoond worde èn in onze Almanak èn in onze H e r v o r m e r. Dat zou meteen leiden tot meerdere intelligente belangstelling in de algemene belangen onzer Kerk, wat zeer wenselik is.

Daar staat een artikel in ons Kerkelik Wetboek: "Het dopen in de week en aan huis zal zoveel mogelik tegengegaan worden en is alleen dan geoorloofd, wanneer de Predikant dit om zeer gewichtige omstandigheden noodzakelik vindt. Hiervan zal aanstonds aan de Kerkeraad rapport gedaan worden" (Art. 50). Vele leden onzer Kerk schijnen van, dat Artikel niets af te weten; de meesten anderen weer begrijpen eigenlik niet wáárom dat Artikel daar staat en beschouwen het als een louter willekeurige bepaling. In een mijner volgende stukjes hoop ik de zaak toe te lichten en de gronden aan te geven, waarom dat Artikel in ons Wetboek is opgenomen en waarom de handhaving van dat Artikel altijd weer een besliste noodzakelikheid is. Laat mij hier terloops mogen bijvoegen: die bepaling berust in geen enkel opzicht op willekeur, maar enig en alleen in het karakter van het Sakrament van de Heilige Doop.

Een andere kwestie, waarvan mij de bespreking wenselik, zelfs noodzakelik, toeschijnt, is het dansen. Hierover hoop ik ook het een en ander te zeggen. Nog onlangs verklaarde een lid onzer Kerk, dat dansen geen zonde is. Wij zullen eens de zaak grondig en onbevooroordeeld onderzoeken.

In "D e K e r k b o d e" (Dl. xii, no. 4, p. 101) verschijnt er een brief van "Bezorgd" onder de titel: "Hoe het met het zedelik leven staat." Daarin worden de moderne immorele dansen met een ernstig waarschuwend woord onder de aandacht der lezers gebracht, alsook het kaartspel, dobbelen en dronkenschap. Na op enkele droevige voorbeelden gewezen te hebben, waaruit ten overvloede blijkt, hoe treurig het onder ons volk op zedelik gebied staat, eindigt de schrijver met de verzuchting: "Waarlik er is reden, waarom er zal worden gebeden en gewaakt". En terecht noemt hij zich: "Bezorgd." Wie rondom zich heen blikt en niet willens en wetens blind en doof is, kan niet anders dan die zinsnede, waarmee "Bezorgd" zijn stuk eindigt, van ganser harte beamen. Ons volk zakt zedelik af. Oppervlakkigheid in levens- en wereldbeschouwing neemt hand over hand toe. Algemene onverschilligheid breidt zich onrustbarend en op de meest onbeschaamde wijze uit. Zedelike reinheid wordt, zelfs in kringen, waar men het gans ánders zou verwachten, bespot en de afschuwelikste liederlikheid gehuldigd en geprezen. Alle schaamtegevoel is bij een groot gedeelte van ons volk verstompt, alle eergevoel en zelfrespekt geweken. Bij velen geldt zedelike bezoedeling niet meer als schande. In onze grotere steden, maar, helaas! niet minder op onze plattelandse dorpen, is de toestand in dezen—ik overdrijf niet!—schrikkelik. Het is meer dan tijd, dat er krachtdadig in deze toestand worde ingegrepen en dat wij ontwaken, ons opmaken en de strijd aanbinden en een verenigd front bieden tegen het euvel der toenemende onzedelikheid in al zijn verschillende vormen en vertakkingen. Het verheugt mij, dat er gedurende de laatste tijd steeds meerdere stemmen in ons land opgaan tegen de toenemende onzedelikheid, die als een verwoestende kanker ons volksbestaan bedreigt en onze volkseer aantast.

Omdat deze pestilentie in de donkerheid wandelt en in de donkerheid zijn duizenden verwoest, schijnt voor menigeen de toestand niet zo kritiek toe. Vandaar zoveel onverschilligheid en laksheid, wat deze zaak betreft. Maar intussen wordt de bodem van ons volksbestaan al meer en meer ondermijnd.

Ook op het platteland verdwijnt op onrustbarende wijze alle reinheid van zeden. Ja, en in kringene waar men het allerminst verwacht, zet deze voortwoekerende kanker reeds zijn verwoestend werk voort. Daar zijn vele argloze ouders, die menen, dat op hun erf altans nog reine onschuld heerst. En toch, ook daar reeds wandelt deze pestilentie in de donkerheid rond. I n d e d o n k e r h e i d, waarom haar tegenwoordigheid zo gemakkelik verborgen blijft, zelfs ook voor het wakend ouderlik oog.

De oorzaken, die aanleiding hebben gegeven tot de toenemende onzedelikheid onder ons volk, werden opgesomd door het Kongres gehouden te

Brandfort verleden jaar en waarop al de Hollandse Kerken vertegenwoordigd waren. Die oorzaken werden ook in ons blad gepubliceerd. Zij verdienen onze ernstige aandacht.

De toenemende onzedelikheid moet met alle spoed en kracht worden tegengegaan. Door wie? Door de Predikanten en Kerkeraadsleden? Ook door hen, ja. Maar vooral door alle ouders. Dan zal de strijd tegen dit gruwelik euvel pas doeltreffend worden. Wat moeten wij dan nu eigenlik doen?

Ouders moeten in de allereerste plaats een wakend oog houden over het gezelschap, waarmede hun kinderen plegen om te gaan, ja, en vooral het laat "opzitten" zonder behoorlik toezicht ten enenmale tegengaan, hoe fatsoenlik het gezelschap ook al zijn moge, want daaruit wordt meer onheil voor ziel en lichaam geboren, dan algemeen wel aangenomen en erkend wordt. Als vader en moeder de deur sluiten en naar bed gaan, moeten de dochters des huizes op haar slaapgamer zijn en de zoons allen thuis. M o e t e n. Onverbiddelike gehoorzaamheid moet hier gelden—of hebben de ouders van onze tijd geen ouderlik gezag meer?!

Voorts moet het onoordeelkundig bezoeken van bioskopen door de kinderen tegengegaan worden. De bioskoop kan grote opvoedkundige waarde bezitten, doch tot nog toe wordt, helaas! in de vertoningen bijna uitsluitend datgene beoogd, wat de zinnen prikkelt en het karakter verlaagt en demoraliseert. In de bioskoopzaal wordt meestal met roekeloze hand afgebroken, wat in de christelike wonink met tedere zorge gebeden en tranen wordt opgebouwd!

Verder moet het dansen volstrekt en onverbiddelik worden verboden. Toegevendheid hierin van de kant der ouders grenst aan het misdadige. De danspartij is de geboorteplaats van de onherroepelike zedelike en geestelike ondergang van talrijke veelbelovende jongelingen en jongedochters. Neen, het lijkt welicht niet zo, maar vergeet het niet: ook hier spant de zieleverderver zijn boze strikken zó, dat zij verborgen blijven. Ja, en het zijn weer de verborgen rotsen, waarop schepen stranden en te pletter geslagen worden. Betrouwbare statistieken melden ons—God geve u de tragiek hiervan te beseffen!—dat meer dan 75 percent der gevallen meisjes haar ondergang aan de dans te wijten hebben. Het was een stap in de goede richting, toen de Geref. Kerk het besluit genomen heeft, om het dansen censurabel te maken. Het krenkt mij diep, om telkens weer in de kranten te lezen, hoe er op bruiloften o.a. gedanst wordt. Het wordt langzamerhand mode om te zeggen: "Ons het toe geskoffel tot dagbreek toe", of iets dergelijks. Ik vertrouw, dat gij hier niet om lacht. De zaak is lang niet zo onschuldig als het wel lijkt. Als ik let op het zaad, dat er met kwistige hand zo roekeloos onnadenkend rondgestrooid wordt, dan sidder ik, wanneer ik aan de ontzettende oogst denk. Bij een latere gelegenheid hoop ik (D.V.) opzettelik dit onderwerp in deze kolommen te bespreken, want de gevoelens lopen over het dansen nogal uiteen.

Dan, ouders behoren een wakend oog te houden over de kringen, waarin hun kinderen, wanneer zij van huis zijn, vooral gedurende vakanties, zich bewegen. En in verband hiermede, wil ik ouders waarschuwen om toe te zien, wat voor lektuur de kinderen en jongelieden zo al lezen. Daar cirkuleren in het geheim heelwat verderfelike boeken, die ziel en lichaam bezoedelen.

God heeft de kinderen aan onze ouderlike zorg toevertrouwd en de plechtige Doopbelofte, die wij Gode in het midden der gemeente onder zoveel getuigen afgelegd hebben, eist mede van ons, dat wij voor hun lichamelik en geestelik welzijn waken zullen. Doen wij dit?.........

Ik vrees, dat de ouderlike tucht in onze dagen droevig verslapt is. Ouders schijnen alle zeggenschap over hun kinderen over het algemeen verloren te hebben. Wij leven, beweert men, in de eeuw van het kind. Dat zij zo, maar dat wil niet betekenen, dat het kind nu maar ook handelen mag naar eigen wil en welbehagen, zonder zich erg bezorgd te maken over het ouderlik gezag.

Een der oorzaken van de verslapping der ouderlike tucht ligt daarin, dat de huisgodsdienst op de achtergrond is gedrongen. Vader en moeder verzamelen niet meer, als weleer, 's morgens en 's avonds de kindern rondom het huisaltaar. En in de kerk is de familiebank opgeheven. Ons enig behoud—en dit is mijn onwrikbare overtuiging—ligt in een terugkeer tot de oude paden, tot de zedelike en godsdienstige beginselen, die onze vroede voorvaderen hebben gehuldigd en die hen hebben gróót gemaakt.

Maar nog iets. De ouderlike opvoeding moet altijd weer berusten op het ouderlik voorbeeld. Ouders kunnen hun kinderen niet voorgaan op een weg, die zij niet zelf bewandelen!

In verband met bovenstaande kan ik niet nalaten hier meteen met een enkel woord te wijzen op de toenemende dronkenschap. Onzedelikheid en dronkenschap gaan hand aan hand samen. "Bars" worden langzamerhand geliefkoosde verzamelplaatsen van jonge Afrikaners—zelfs, helaas! in menig geval van jonge Afrikaanse dochters! Ik zou hier hartverscheurende voorbeelden van kunnen geven.

Doch genoeg. Wij leven in een bij uitstek boze tijd en hebben inderdaad redenen te over om te bidden en te waken, om te waken en te bidden. De Boze verschijnt in onze dagen meer als een engel des lichts dan als een briesende leeuw. Ons past klimmende ernst en waakzaamheid, opdat wij niet verleid worden.

ONZE GEZANGEN.

Een van onze broeders, oud-ouderling van een onzer gemeenten, een man belangstellend in onze kerk en ook in onze kerkgodsdiensten vroeg mij, na lezing van mijn opstellen in de "Hervormer" en de Almanak over Onze Gezangen, of ik ook kende een stuk in de "Stemmen des Tijds" van 1911, over onze Gezangen. Op mijn verzoek was deze broeder zo goed mij, die Stemmen des Tijds te zenden en ik vond daarin een opstel van wijlen Dr. S. J. du Toit, die in datzelfde jaar is gestorven met dit opschrift:

"Welke Evangeliese Gezangen niet te zingen als strijdig met Bijbel en Kerkleer."

Het is niet passend om, nu de heer S. J. du Toit reeds zo lang in het graf ligt, zijn beweringen te gaan bestrijden, daar hij niet meer kan antwoorden. Om evenwel aan het verzoek van onze broeder te voldoen en het stuk op te nemen in de "Hervormer", daarvor zie ik geen noodzaak, omdat de daarin uitgesproken beweringen m.i. weinig grond hebben, of zo overdreven fijn zijn opgezocht, dat haar wederlegging door weinigen zou worden begrepen.

Merkwaardig evenwel is het dat wijlen Ds. du Toit niet het gebruik van de Gezangen veroordeelt, omdat ze niet kerkelik zijn ingevoerd, of omdat hij meent, dat in de kerk niets anders dan de Psalmen mag worden gezongen (wat ongereformeerd is, omdat de Synode van Dordt, de Gereformeerde Synode bij uitnemendheid zulke gezangen heeft verboden). Zijn veroordeling van de Gezangen berust op de inhoud van enkele liederen of versen, regels, die onbijbels en ongereformeerd zouden zijn. Dit oordeel is eenzijdig en onbilik. Zoals ik in de Almanak heb geschreven, vinden we in ons Gezangboek liederen, die niet geschikt zijn om te worden gezongen bij de openbare eredienst van een protestantse kerk. Dit oordeel berust niet op het feit, dat Onze Gezangen of enkele er van onbijbels of ongereformeerd zijn, mar dat er vele in voorkomen, van wie de toon wel verstandig rechtzinnig is maar niet uiting zijn van een geestelik gestemd gemoed. Ofschon ook onze tijd nu juist niet diep godsdienstig voelt, verlangen we toch van ons kerklied, dat het de uitdrukking is van innig godsdienstig leven. Dit vinden wij bij enkele onzer Gezangen nu niet.

Ik durf niet te zeggen of te schrijven, dat onze Gezangen onbijbels of ongereformeerd zijn, al geef ik Ds. du Toit toe, dat niet allen in onze godsdienstoefeningen kunnen gebruikt worden. Maar het getal van die daarvor ongeschikte liederen is klein en bedraagt hoogstens acht uit de 192. Gezang 170 en 171 worden afgekeurd, omdat ze ongeschikt zijn voor Zuidafrika, een oordeel waarmede ik geheel saam ga. Maar men vergete niet, onze Gezangbundel is ook niet voor Zuidafrika saamgesteld!

Onder de 192 Gezangen zijn 28 oorspronkelike liederen van Rhijnvis Feith, 6 door hem vertaalde en 1 bewerkt naar het Avondmaalsformulier. Laten wij eerst wat vertellen van deze dichter. Hij is 7 Februari 1753 geboren uit een zeer oude en aanzienlike familie, die oorspronkelik in Gelderland heeft gewoond, maar een halve eeuw voor zijn geboorte Zwolse burgers waren geworden. Hij studeerde eerst te Harderwijk, later te Leiden en was reeds op zijn 17de jaar doctor in de Rechten. Op 20-jarige leeftijd trouwde hij met Octavia Groeneveld, met wie hij 41 jaar mocht leven. Zelf stierf hij in 1824.

Zijn leven was dat van een aanzienlik man uit het laatst der 18e eeuw. Rijk, voorspoedig, slechts nu en dan geschokt door de politieke twisten en de vreselike rampen die Nederland van 1790—1815 troffen, was het leven voor hem als een gladde spruit, die kalm en onbewogen langs groene wallen loopt. Aan het openbare leven nam hij deel als Burgemeester van zijn geboorteplaats, als ontvanger van konvooien en lisenties, maar woonde de latere levensjaren een groot deel van zijn tijd rustig en kalm op zijn plaats Boschwijk anderhalf uur van Zwolle gelegen, omringd van een groot aantal kinders, die in hem een trouw en liefhebbend vader hadden.

Zijn tijd bracht hij grotendeels door met studie en poezie. Een zeer groot aantal boeken is door hem geschreven, zodat hij in zijn dagen voor een groot dichter doorging, wiens werken veel werden verkocht en gelezen. Als ouderling der Hervormde Kerk in zijn geboorteplaats was hij er zeer op gesteld rechtzinnig in de leer te zijn. In 1804 gaf hij uit "Proeve van Eenige Gezangen", gevolgd door een tweede deel, dat een jaar later gedrukt werd. Op beide boekjes verkreeg hij de goedkeuring van de Godgeleerde Fakulteit te Leiden, die hij had gevraagd.

Wanneer beweerd wordt, dat de Gezangen van Feith in onze bundel opgenomen, onrechtzinnig zijn, is dit niet waar. Men heeft dit beweerd omdat in Gezang 113:2 gelezen wordt:

O, Jezus, Broeder, Redder, Heer!
Wij vallen voor Uw kribbe neer,
Daar voelen w' onze waarde:

Maar hoe kan dit onrechtzinnig zijn, als wij dit zo moeten verstaan, dat de Heere God ons zo lief heeft gehad, dat Hij zijn Eniggeboren Zoon voor ons heeft gegeven: hebben wij dan geen waarde voor God? Ditzelfde is ook toepasselik op Gezang 144:2:

Menschheid juich gevoel uw waarde,
Uw lot is niet bepaald aan d'aarde,
Eens leeft g'omhoog, waar Jezus leeft.

Heeft de mens, die door Christus verlost, eens met Hem in de hemel zal wezen, dan geen waarde? Heeft dan Christus geleden voor wat waardeloos was? Laat ons denken aan de gelijkenissen in Lucas 15.

Een andere aanmerking hebben sommige mensen gemaakt op de tweed regel van het eerste vers van Gezang 48:

Adam's dankbre zonen!

Willen deze mensen dan beweren dat zij die Jezus de glorie (heerlikheid) toezingen ondankbaar zijn en dit per se moeten zijn? Wij achten de onrechtzinnigheid hier vergezocht.

Zeker niet alle Gezangen van Feith kunnen ons behagen. Sommige er van zijn dor en droog: zij missen de gloed van het geloof, de ijver der liefde. Maar de meesten zijn in de gemeenten zeer geliefd en geven ook een diep gevoel van zonde te kennen. Tot de meest gebruikte en meest gezongen liederen behoren enkele van deze dichter, o.a. Gezang 54, 84, 130, 160, 191, 187. Van Gezang 160 zeide eenmaal een trouw kerkganger, dat een Oudejaarsavond-dienst, zonder het zingen van een paar verzen van Gezang 160 voor hem niet volkomen bevredigend was. Gaat er in de lijdensweken wel één dienst voorbij, waarin niet Gezang 130 wordt gezongen? Hoevele stervenden zijn heengegaan met Gezang 130:6 op de lippeen?

Wat ik in de Almanak heb geschreven en ook reeds in vorige stukken in de "Hervormer", herhaal ik nog eens tot recht verstand van dit Gezangboek. Het is niet samengesteld in onze dagen: wij zouden, als wij nu een Gezangboek moesten bijeenbrengen andere liederen zoeken, gelijk gedaan is dor de mannen, die de Vervolgbundel op de Gezangen, in Nederland in gebruik, hebben bijeengebracht. Maar zou mogelik niet een later geslacht, geen rekening houdende met de strominingen van deze tijd, dezelfde of andere aanmerkingen maken? Geen mensenwerk toch is volmaakt.

RINGSVERGADERINGEN.

Noordelike Ring, 31 Maart 1921, 10 uur v.m. te Pretoria.

Oostelike Ring, 11 April 1921, 10 uur v.m. te Krugersdorp.

Westelike Ring, 18 April 1921, 10 uur v.m. te Ventersdorp.

KERKDIENSTEN Ds. JAC. VAN BELKUM.

Zondag 20 Februarie 1921 te Heidelberg v.m. 10 uur; avond 7.30. Dienstdoende ouderling Br. J. B. Bierman; diaken D. S. Bekker.

Zondag 27 Februarie 1921 v.m. 10 uur te Balfour; 's avonds 7.30 te Heidelberg. Dienstdoende ouderling Br. P. D. Bekker, diaken N. G. Brits.

Zondag 6 Maart 1921 te Heidelberg v.m. 10 uur; 's avonds 7.30. Dienstdoende ouderling Br. B. J. de Beer, diaken N. G. J. Jacobs.

Zondag 13 Maart 1921, te Modderbult.

Zondag 20 Maart v.m. 10 uur te Heidelberg, nam. 3 uur te Nigel. Dienstdoende ouderling Br. D. J. Strijdom, diaken O. A. Strijdom.

PREDIKBEURTEN VAN Ds. A. J. BARGER.

Middelburg (Transvaal).

Zondag 20 Febr. 1921 te Middelburg (Tvl.), Doopzondag 10 uur v.m. (Dienstdoende ouderling Br. J. H. Vorster); avonddienst te 7.30 n.m.

Zondag 27 Febr. 1921 in de wijk van Br. Ouderling C. J. Viljoen.

Zondag 6 Maart 1921 te Witbank om 10 v.m.

Zondag 6 Maart te Middelburg (Tvl.) 7.30 n.m.

Zondag 13 Maart 1921 in de wijk van Br. Ouderling Jan C. Muller.

Zondag 20 Maart te Middelburg (Tvl.), Doopzondag 10 uur v.m. (dienstdoende ouderling Br. B. D. Bierman).

Zondag 27 Maart te Waterberg (konsulentsdienst).

Zondag 3 April, Pretoria, Ringsvergadering.

Op 9/10 April te Middelburg (Tvl.), Avondmaalsviering.

OUDERLINGEN DIENSTEN TE KRUGERSDORP.

20 Februarie, Ouderling S. J. Botha.
27 Februarie, Ouderling J. J. Human.
6 Maart, Ouderling J. J. Grobler.
13 Maart, Ouderling G. P. J. van Zijl.
20 Maart, Ouderling G. P. Brits.
27 Maart, Ouderling J. C. v. d. Berg.
3 April, Ouderling H. J. van Staden.
10 April, Nachtmaal.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Ds. S. P. Engelbrecht is beroepen naar de gemeenten Zeerust en Lichtenburg.

Ds. J. J. Prinsloo is met zijn echtgenote weer in Krugersdorp teruggekeerd op 6 Februarie 1921 van een bezoek aan de gemeente Humpata. Wij verblijden ons er over dat zij fris en gezond zijn thuisgekomen.

Ds. Alers van Monnikendam (Holland) heeft de beroeping naar de gemeente Oost-Rand aangenomen. Wij verwachten dat hij spoedig zal overkomen tot ons.

Wij vernemen dat Ds. C. W. du Toit, Emeritus predikant, wiens gezondheid in November niet te goed was, weer geheel hersteld is en op dit ogenblik thuis is in Rogelim te Kaapstad.

DE DUINOORDKERK.

Gisteravond werd, in tegenwoordigheid van vele genodigden, de "Duinoordkerk" aan de Adriaan Goekoop-laan in het park Zorgvliet te 's Gravenhage in gebruik genomen.

De plechtigheid geschiedde, naar het V a d. meldt, onder een liturgie, door Dr. van Gheel Gildemeester opgesteld.

Om halfacht traden Dr. v. Gheel Gildemeester en Ds. Tichelman door de koordeur binnen. Nadat de eerste zegen en votum had uitgesproken, staande onder de spreekstoel, droegen de beide predikanten, elkaar antwoordend, Ps. 24 voor.

Daarna hoorde men het klokje luiden en driemaal op de zijdeur der kerk kloppen. Mr. van Verre opende de deur, waarop het koor onmiddellik aanhief Ps. 118:10: Dit is, dit is de poort des Heeren, enz.

Toen traden binnen Ds. Creutzberg, dragend de hamer waarmee hij geklopt had, Ds. Jalink, Mr. Del Campo, dragend de keurbijbel, welke hij op de kansel bracht, Mr. Lietaert Peerholte, dragend de lessenaarbijbel, en de sekretaris van het bestuur, dragend een oorkonde.

Ds. Jalink plaatste zich voor de koortafel, Ds. Creutzberg legde de hamer op deze tafel, de sekretaris reikte, zodra het koorgezang opgehouden was, de oorkonde over.

Ds. Jalink las daarop de oorkonde voor en wijdde daarop met drie hamerslagen (in naam des Vaders, des Zoons en des H. Geestes) de kerk aan haar bestemming.

Ds. Creutzberg las voor de lessenaar het bekende gebed van Salomo bij de tempelwijding voor, waarna het koor inviel met Gez. 265:1: Geest des Heeren kom van boven, enz.

De vier predikanten verhieven zich nu van hun zetel en wijdden achtereenvolgens kansel, doopvont, avondmaalstafel en orgel in, Dr. v. G. G. de kansel met 2 Tim. 4:2—5; Ds. C. het doopvont met Titus 3:5; Ds. J. de avondmaalstafel met 1 Cor. 10:16 en Ds. T. het orgel met Ps. 92:1.

De gemeente zong daarop Gez. 212:4: Onz' eerste toon vermeld Uw eer, enz.

Vervolgens hebben de vier predikanten van af de kansel een toespraak gehouden.

Dr. v. Gheel Gildemeester sprak naar aanleiding van: De Heer regeert en daarom zijn wij verblijd, Ds. Tichelman sprak als wijkpredikant, Ds. Jalink, voorzitter der stichtingskommissie, sprak naar aanleiding van Ps. 86:2.

Ds. Creutzberg zeide nu noch Zondag een intree te houden. Men heeft er hem gelukkig van vrijgesteld. Wie weten wil, wat men aan hem heeft, kome zelf maar eens keuren. Wel sprak hij enige woorden van dank, inzonderheid tot de IJmuider vrienden, die de preekstoel schonken.

De gemeente zong tussen de toespraken telkens een vers uit Psalm 100. De slotzang was Ps. 150:1: Looft God, looft Zijn naam alom.

Ds. Creutzberg besloot de plechtigheid met de gebruikelike zegenbede.

Tot zover het verslag in het V a d. Dit kerkgebouw is, voornamelik op initiatief van Ds. J. M. Jalink, em. predikant, tot stand gekomen ten behoeve van de zo talrijke bewoners van "Duinoord", die vrij ver van andere kerken verwijderd wonen. Gemeentelik tot 's-Gravenhage behorende, ressorteert "Duinoord" grotendeels, en in elk geval dat deel van het voormalige Zorgvliet, waar deze kerk staat, kerkelik onder Scheveningen. Deze kerk-

stichting is echter een geheel vrije. Noch met de Kerkeraad van Den Haag, noch met die van Scheveningen staat zij in verband.

De kerk is gebouwd naar de stijl van Forsyth, dus in Engelse trant, heeft ongeveer 1000 zitplaatsen, en koor, waar de Avondmaalstafel staat en een biezonder fraaie antieke preekstoel. De kerk is elekties verlicht en sentraal verwarmd en heeft een zeer ruime konsistoriekamer, die voor allerlei goede doeleinden gebruikt kan worden.

Naast de kerk staat de pastorie. Alles in- en uitwendig is smaakvol en de gehele entourage is rustig en landelik.

Ongeveer een kwart miljoen heeft deze kerk met wat ertoe behoort gekost; alles uit vrijwillige giften en inschrijvingen bijeen gebracht. Ook in het traktement van de predikant word geheel partikulier voorzien. In de voorgevel van de kerk is een klokje bevestigd, dat bij de opening luidde.

Zo gaat het overal, waar men de prediking van het Evangelie opzij zet. In plaats van de kracht te zoeken in geestelike prediking, zoekt men de menigte te bekoren door uiterlike vormen. Bovenstaand bericht leert ons zien hoe ook een Protestantse Gemeente Rooms worden kan waar de prediking des Woords op de achtergrond geraakt.

Red. Hervormer.

KERKVIERING TE KRUGERSDORP, 9 en 9 JANUARIE 1921.

Ons plaatselike leraar was nog niet terug van Humpata, en Ds. Brandt leidde al de vergaderingen en diensten.

Hoewel wij reeds zo lang als het ware zonder leraar zijn, nogtans is de zegenende hand des Heren nog duidelik in onze gemeente zichtbaar. Veel ook is er dat ons tot droefheid stemt.

De opkomst van buiten was niet groot, maar de kerk was bijna vol. Twee ouderlingen werden voorgesteld, zeven nieuwe kerkeraadsleden gekozen en zestien kinderen gedoopt.

Het plan voor het bouwen en vergroten der kerk werd de gemeente voorgelegd (omdat het gebouw nu te bouwvallig en te klein is, heeft de gemeente in Oktober een kommissie benoemd een plan op te trekken) en werd de kommissie opgedragen dit te voltooien en in April te besluiten of er zal gebouwd worden en wanneer te beginnen.

Het volgende Nachtmaal werd bepaald op 9 en 10 April, wanneer er ook weer bazaar zal gehouden worden. De Brs. ouderlingen H. C. v. d. Merwe en S. J. Botha zijn weer benoemd als katichizeermeesters.

De Ringsvergadering zal dan ook hier gehouden worden. Enige attesten zijn ingekomen, en velen van de Verenigde Kerk alhier die wegens de afstichting ener nieuwe gemeente en niet onder die gemeente wensen te sorteren zijn wachtende op hun attesten om tot ons over te komen. Wegens vertraging der uitreiking der attesten zijn enige reeds verstrooid, hetgeen zeer te betreuren is.

Ds. Brandt's tekstwoorden waren bij de voorbereidingsdienst Luk. 12:35, Laat uwe lenden omgord zijn en de kaarsen brandende.

De Nachtmaalsdienst Luk. 2:7, "Omdat voor hen geen plaats was in de herberg."

Dankzegging Luk. 2:49, Wist gij niet dat ik moet zijn in de dingen mijns Vaders.

Avonddienst Efeze 4:23, "En dat gij zoudt vernieuwd worden in de geest uws gemoeds."

De predikingen waren goed ter opbouwing van het geestelik leven, lerende lief te hebben, te dienen, te strijden in het geloof, om niet overwonnen te worden maar te overwinnen, niet te verstrooien maar met Christus niet op verkeerde wijze bijeen te houden, af te scheiden van het zondige en met Christus te vereenzelvigen, op te wassen en te groeien.

Niet zo als er geen plaats was voor de Christus in de herberg, of in de wereld, of in de wereldse omgeving, niet alleen in het tijdelike bezig te zijn. Maar in de dingen des Heren, plaats te hebben voor Christus in onze harten, in onze huizen, in ons gezelschap, gedurig met Hem in gemeenschap te leven, de oude mens af te sterven, en de nieuwe mens aan te doen, ter vernieuwing onzes gemoeds. Moge de Heer ook deze kerkviering zegenen.

D. M.

NACHTMAAL TE NIJLSTROOM, 8 en 9 JANARIE 1921.

Regen op pad en bij de kerk tot Zaterdagavond. De opkomst was tamelik goed. Daar onze konsulent W.Eerw. Ds. Barger reeds Vrijdagmiddag ter plaatse was, hadden we reeds Vrijdagavond kerk. 't Was 'n genot en verkwikking (moge het treffend geweest zijn!) weer Z.W.Eerw. te horen. De prediking was passend opeenvolgend: Vrijdagavond "de koperen schilden van Rehabeam", schijngodsdienst, 'n waarschuwing. Zaterdag Voorbereiding: "Wilt gij gezond worden"—krank en machteloos—zelfbeproeving; Zondag v.m. "Ver-

geving uit Ps. 130. 's Namiddags: Cath. 2e Zondag en 's avonds: "'t goud, de wierook en de mirre" of Geloof, Hoop en Liefde, 't leven of de vruchten.

Door omstandigheden werden 3 jonge zusters en 1 broeder toegelaten belijdenis te doen en zijn ze voorgesteld; de regel is in April en Oktober; 33 kinderen werden gedoopt.

Besloten is de e.v. kerkviering D.V. te houden op 26 en 27 Maart a.s. We willen dan ook proberen om door 'n bazaar 't bouwfonds te steunen. De eerste steen voor 't nieuwe kerkgebouw zal D.V. worden gelegd op Zaterdag de 26ste v.m. om 10 uur, door br. Geyser, onze oudste dienstdoende ouderling. We hopen dan 'n grote opkomst te hebben van onze eigen gemeente en ook velen van de zuster-gemeenten. 't Is jammer dat we niet 8 jaar vroeger de kerk konden bouwen, het is nu vreselik duur. Het zal 'n mooie kerk zijn, maar £10,000 voor Waterberg, zal nog heel wat kollekteren behoeven, en dan, moeten we volgens besluit gaan beroepen, dat betekent "Pastorie bouwen."

H. W.

AVONDMAALSVIERING TE KLERKSDORP, op 8 en 9 JANARIE 1921.

De opkomst der gemeente was zeer zwak, vermoedelik wegens de droogte. Ds. Ennis was aleen, Ds. Brandt zou bij die Avondmaalsviering overkomen, maar hem was gevraagd, aangezien wij over een zwakke opkomst vrezen, liever later over te komen. Zijn Eerw. zal dan, zo de Here wil, met April e.k. bij de Avondmaalsviering te Klerksdorp wezen, die gehouden zal worden de 2de Zondag in April.

8 Kinderen werden gedoopt en werden de broeders P. Pienaar en H. Venter bevestigd respektievelik als Ouderling en Diaken.

Als afgevaardigde naar de Ring te Ventersdorp werden gekozen Ouderling N. J. Campher en Diaken Gert Pieterse en als sekundes Ouderling C. Spies en Diaken C. J. Visser.

C. J. V.

AVONDMAALSVIERING TE VENTERSDORP.

Des Heren Avondmaal werd alhier gevierd op 15 en 16 Jan. l.l. De opkomst was bevredigend, vooral 's Zondags: het kerkgebouw was bij al de diensten 's Zondags goed gevuld. Zaterdagmiddag en -avond preekte de heer P. J. J. Venter, Kand. Theol. Zijn prediking werd door de gemeente gewaardeerd. Op de Gemeentevergadering 's avonds deed hij enige mededelingen omtrent de Theologiese opleiding te Pretoria. Zondagmorken, -middag en -avond preekte Ds. Erasmus—de heer Venter moest Zaterdagavond weer vertrekken. Zaterdagnamiddag werden de volgende Brs. Kerkeraadsleden der gemeente voorgesteld: H. J. Visser, J. G. v. d. Berg, R. A. Buitendag, J. C. Esterhuyzen, G. Thompson (Ouderl.) en S. H. Coetzee, R. J. Coertze, A. W. Swanepoel, H. F. Joubert (Diak.). Zondagnamiddag werd een 14-tal kinderen der gemeente door de Heilige Doop ingelijfd. Verkwikt en bemoedigd keerde de gemeente huiswaarts.—Aan de gemeente werd o.m. bekend gemaakt, dat er bij de a.s. Avondmaalsviering een "beest-bazaar" gehouden zal worden en verder, dat Ds. Erasmus iedere eerste Zondag van de maand katechisatieklas houden zal voor jongelieden uit het distrikt. Hiervan worde ruim gebruik gemaakt.

D. F. E.

NAGTMAALSVIERING TE STANDERTON, 29 en 30 JANUARIE 1921.

Die Nagmaal wat gehou is te Standerton op 29 en 30 Jan. 1921 was nie so als dit verwag was nie. Reeds Vrijdagmiddag was daar al heelpartij waens, maar hoe treurig, meer het daar nie gekom nie. Dit lijk of dit nou waarlik gaan bewaarheid word, dat die protestantse kerk die roomse geloof wil aanneem om maar eenmaal in die jaar te gaan biegt.

Siende dat daar twee Doktore teenwoordig was, iets wat seker nog nooit gebeur het, en daarbij nogal 'n soon van die land, kon die opkomst net driemaal meer gewees het.

Dr. Greyvenstein en Dr. S. J. Engelbrecht het beurtelings die preke gehou.

Saterdagmiddag sprak Dr. Engelbrecht oor Numeri 23:10 en daarvan die tweede gedeelte. Sondagmorge sprak Dr. Greyvenstein oor Exodus 33:14. Sondagmiddag sprak Dr. Engelbrecht oor Psalm 27:4 en Sondagavond sprak Dr. Greyvenstein weer oor Psalm 37:5.

Over het algemeen was die gemeente baie blij dat die twee doktore die dienste hier kom lei het, en vooral word die dank uitgespreek vir die liefdevolle aanmaning en verduideliking van die toekoms in onse kerk, deur die aandringe van Dr. Engelbrecht dat elke gemeente in die Oostelike Ring 'n predikant behoor te hê. Hij weet ook en is geneig ons inligtinge te gee wie beroep kan word.

Saterdagmiddag was daar basaar, maar die tijd vir geld is te swaar, en daarom was die basaar maar baie swak besoek, min kopers, dus min geld opgebring.

AVONDMAALSVIERING TE ZEERUST, 8 en 9 JANUARIE 1921.

De opkomst was niet groot maar toch was de kerk Zondag met al de diensten goed gevuld, zodat daar vier Nachtmaalstafels bediend werden en het een aangename kerkviering voor ons was.

Wat voor ons een aangenaam voorrecht was, was niet alleen om ons vroegere leraar Ds. Vermooten weer in ons midden te zien en te horen, maar ook Dr. Engelbrecht met zijn echtgenote die ook was overgekomen. Twee diensten werden door Dr. Engelbrecht geleid. Zijn prediking was voor ons zo aangenaam, dat de wens van Marico is om Z.Eerw. nog veel op de kansel te zien en te horen. Ja wat meer is hem tot ons eigen leraar te hebben.

De andere diensten werden door Ds. Vermooten geleid n.l. Zaterdagavond, Zondagmorgen en Zondagavond. Ook Zijn Eerw. prediking was zoals altijd boeiend en ernstig.

Onze eerstkomende Avondmaal is bepaald op de laatste Zondag van Maart, bij welke gelegenheid ook aanneming zal zijn. De katechisatie begint Maandag 21ste. De katechisanten moeten zorgen vroegtijdig daar te zijn.

J. v. S.

KERKVIERING TE MIDDELBURG (Tvl.)

Deze gemeente vierde het Heilig Avondmaal op 15 en 16 Januarie 1921 en ofschoon de aanhoudende regen kort te voren het niet liet aanzien dat de opkomst uit het distrikt groot zou zijn, zo kan deze toch bevredigend genoemd worden. Al de diensten werden geleid door de plaatselike leraar Z.W.Eerw. Ds. A. J. Barger, en werden des Zondags elf kinderen gedoopt.

Door een gehouden bazaar, en van andere inkomsten, oj lijsten, enz., werd een bedrag van ruim £300 bijeengebracht tot verdere afbetaling van de kerkschuld, en men verwacht om bij de a.s. kerkviering, in April-maand, door een Zuster-bazaar en nog verdere bijdragen, de schuld geheel te zullen kunnen delgen. De jaarlikse verkiezing van Kerkeraadsleden had plaats volgens rooster en ook voor het dorp werd een Ouderling en een Diaken gekozen, die beiden in het dorp woonachtig zijn. Men heeft de a.s. kerkviering alhier bepaald D.V. op 9 en 10 April a.s., waarbij de katechisatie zal aanvangen op Woensdags te voren ten 9 uur 's morgens, terwijl de kerkeraadsvergadering is vastgesteld voor Vrijdags.

NACHTMAAL TE BETHAL.

Er was bijna een grote teleurstelling gekomen te Bethal, want bijna tot op het laatste ogenblik was het onzeker of er een predikant zou kunnen komen om het Nachtmaal te bedienen, dat bepaald was voor 29 en 30 Januari.

De telefoon van de scriba moest heel wat gebruikt worden, maar toen de trein op Zaterdagmorgen Ds. Brandt van Johannesburg overbracht, was er algemene blijdschap en tevredenheid en kwamen nog van alle kanten leden der gemeente op.

De diensten waren goed bezocht en met aandacht werd geluisterd naar de prediking, die naar wij hopen een zegen gebraht heeft. Het uitgestrooide zaad geve veel vrucht.

Sommige leden hadden zich klaargemaakt voor een kleine bazaar en de verkoping bracht een goede som op.

Op de gemeentevergadering werd besloten het nieuw aangekochte kerkerf toe te maken en daartoe werd een kommissie gekozen.

Ds. Brandt sprak o.a. over de opleiding der studenten en de noodzakelikheid om spoedig een tweede professor aan te stellen, aangezien Prof. Greyvenstein onmogelik al het werk alleen kan doen.

Er werd bij de kerk voor het Koomansfonds gekollekteerd en er zal nog verder voor gewerkt worden.

Gedurende de kerkdagen viel er rondom Bethal hier en daar regen, maar bij de kerk had niemand last er van.

KERKVIERING TE CHRISSIESMEER.

Na veel sukkelens, omdat de kontraktor geen hout en zink kon krijgen, dat weken lang op pad bleef, was de kerk te Chrissiesmeer 16 Januarie toch klaar gekomen voor de inwijding. Deze kerk in 1894 gebouwd, gedurende de oorlog van 1899—1902 verbrand door de Engelse troepen, in 1904 weer herbouwd, was voor de gemeente veel te klein geworden. In Oktober 1919 was besloten het gebouw te vergroten, welk werk werd opgedragen aan Br. J. A. Joubert en door hem zonder ongelukken was voltooid. Wij hebben nu een ruim en flink gebouw van klip en plaats voor meer dan 300 mensen.

Wij hadden verwacht dat de opkomst groter zou zijn, te meer omdat niet alleen de kerk zou ingewijd worden, maar ook omdat de heer H. P. Wolmarans zou komen om de konsulent te helpen

bij de predikdiensten. Maar al waren wel niet allen gekomen, de belangstelling was toch voldoende en een twintigtal wagens stonden rondom de kerk. Aangezien de trein zeer laat was, kwam deze broeder te laat voor de inwijding.

Op de gebruikelike wijze werd de kerk ingewijd door de konsulent. Deze herinnerde er aan hoe de eerste steen van de alleroudste kerk was gelegd door Br. F. G. Joubert, de held van Bronkhorstspruit. Van de toespraak door de oudste Broeder toen gehouden, bestaan nog afdrukken die in het bezit zijn van de zonen; verder dat door Ds. van Belkum in 1894 ook de eerste kerk was ingewijd.

In de avond werd gemeentevergadering gehouden en besloten de kerk te verlichten met elektriese lampen, voor welke de stroom kan worden geleverd door een dynamo bij de molen van die plaats geplaatst.

Zondagmorgen en Zondagavond werd gepreekt door mnr. H. Wolmarans. Vooral de avondpreek over Luc. de rijke man en de arme Lazarus maakte een goede indruk. Spreker toonde aan dat de bedoeling van de gelijkenis was twee dingen te leren: 1e. er is een leven na dit leven; 2e. in dit leven maait de mens wat hij hier heeft gezaaid.

De gemeente verblijdde zich zeer dat zij de heer H. Wolmarans mocht horen en was van oordeel dat zijn opleiding te Pretoria goed was. Zij hoopte dat hij spoedig klaar zou zijn en dat meerderen hem zouden volgen.

Ofschoon het veel geregend had kort voor de kerkviering, hadden we de dagen in Chrissiesmeer doorgebracht heel mooi weer.

Moge de Heer deze kerkviering ook zegenen.

KERKVIERING TE TRICHARDTSFONTEIN.

29 en 30 Januarie werd door ons het Nachtmaal gevierd. Dat de kerk niet zo vol was als in vroegere dagen is te verstaan, omdat deze oude moedergemeente een drietal kindertjes heeft afgegeven n.l. Standerton, Eendracht, Bethal. De opkomst was van buiten af tamelik goed. Zondagsmorgens was de kerk bijna vol, omdat de mensen die op het dorp wonen, ofschoon leden van een der zusterkerken, meestal ook de diensten bijwonen. De konsulent Ds. van Belkum was alleen. Het is uiterst moeielik om hulp te krijgen bij Nachtmalen, omdat alle gemeenten in Januarie die diensten willen hebben. De gewone preken werden gehouden; 's avonds werd de 13e Zondag van de Catechismus behandeld. Een broeder ouderling zeide na afloop van die dienst: ik hoor altijd gaarne Catechismus preken, ze zijn zo mooi. Wij hebben dit meer gehoord.

Ofschoon de gemeente nu niet meer dan 250 lidmaten tellend, in 1919 een stuk grond voor weiding gekocht heeft tegen £1000 en toen geen geld had, kan nu worden bericht dat er zo goed als geen schuld meer is. Ware het niet voor de slapte in bezigheid zodat allen hadden kunnen geven, wat ze beloofd hadden, dan zou er nu zeker geen schuld meer zijn. We hopen maar dat in April al die gelden inkomen.

KERKVIERING TE ERASMUS, op 8 en 9 JANUARIE.

De opkomst was zwak. Toch hadden wij 'n 25 wagens bij de kerk, waar met 't vorige Nachtmaal er slechts 4 waren. De pest woedt nog voort en niemand kan met een wagen en ossen bij de kerk komen.

Herkozen zijn als ouderlingen de B.Br.: N. M. Prinsloo, J. P. Prinsloo, J. J. Prinsloo, G. C. F. Nel en W. S. J. Minnaar. Gekozen J. D. Venter inplaats van J. G. Duvenage. Als Diakenen: Prinsloo, J. J. Botha, J. P. Nel, A. S. van Jaarsveld, J. J. van Staden, L. A. Swanepoel. Gekozen Simon Riekert inplaats van J. J. Vermaak.

Doordat onze finantiële zaken achteruitgaan, als gevolg van de pest, besloot de gemeente om tienden af te geven en waar dit niet gedaan wordt om dubbel bij te dragen. Wij verwachten veel van dit besluit en hopen spoedig al onze schulden af te betalen zowel Theologiese als Algemene Fondsschuld. Onze kerkschuld stond bij 't einde van 1020 op £615.

't Is onnodig, geloof ik, te zeggen dat de prediking goed was. Wij hebben genoten. 't Is verblijdend te zien dat onze gemeente meer en meer gevoelt waar zij te kort schiet in haar verplichtingen. Op voorstel van Br. Soer is besloten een motorkar te kopen voor onze predikant. De gemeente kan dan veel beter bearbeid worden en wij geloven, dat dan de finantiële toestand ook veel verbeterd zal worden.

Wij hopen dat alle leden van de kerk, vooral zullen arbeiden voor de Theol. School, want daar ligt de dood of 't leven van de Hervormde Kerk in.

KERKVIERING TE EENDRACHT, 22 en 23 JANUARIE 1921.

Die opkoms was nie so groot as die teleurstelling was nie. Want die keer moes die gemeente Nagmaal vier sonder 'n Hervormde leraar. Wie daarvoor te beskuldig is, weet ik nie. Gelukkig was dit ook Nagmaalsviering van die Sustergemeente. Hulle had Ds. Theron, toe was hulle so goed om

ons te help aan die plaaslike leraar, Ds. Retief, waarvoor die Herv. gem. van Eendracht seer dankbaar was. Sij preke was ernstig.

Die broederband is ongetwijfeld nie losser maar nouwer gebind.

Ik denk die gemeente voel nou meer as tevore om 'n pastorie te bou. Dan sal die gemeente ook gou 'n eige leraar wil hê.

Volgende Nagmaalsviering sal bekend gemaak word deur Oud. Ras, spoedig na die Ringsitting wat sal wees 11 April a.s.

D. J. P.

DE ZALVING VAN JEZUS DOOR MARIA.

Waarom is deze daad van Maria zo'n merkwaardige daad dat in de gehele wereld waar het Evangelie verkondigd wordt tot hare gedachtenis zal gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft? Daar wordt geen enkele daad der discipelen door Jezus geroemd. Daar worden ook bijna geen daden der discipelen vermeld. De Evangelieën zijn geschreven alleen om ons Jezus te laten zien, niet de discipelen. Waar iets van de discipelen wordt vermeld is het weer om ons Jezus te tonen. De handelingen van Jezus, de woorden van Jezus, daarom zijn die boeken geschreven en wanneer deze handelingen, deze woorden op de discipelen betrekking hebben wordt ook van hen gesproken maar anders niet. Dit beginsel is zuiver volgehouden, de gehele geschiedenis van Jezus door. Naar Hem waren de ogen van de verhalers gericht, naar Hem alleen. Als Jezus opgevaren is dan begint men te spreken over zijn discipelen. Ook Jezus roept nergens de aandacht op voor een daad van een hunner behalve bij dit eerbewijs van Maria. Waarom dan is dit zo'n merkwaardige daad? Maria weet dat Jezus sterven zal. Hij heeft dit vaak gezegd en hoewel de discipelen dit niet konden begrijpen en er niet van wilden horen, heeft zij het geloofd, al kon zij het dan ook niet verstaan. Verhinderen kon zij het ook niet. Het enige wat zij kon was Hem zalven ter begrafenis. Want als Hij overgeleverd zou worden aan de overpriesters zou van een eerbare begrafenis zeker niets komen. Dit overlegt zij in zich zelf en zij besluit Hem te zalven terwijl Hij nog leeft om voor zichzelven de gedachte te mogen hebben dat Hij gezalfd in het graf is gegaan. In Matth. 26 en Markus 14 wordt verhaald dat zij Jezus' hoofd zalfde, maar in Joh. 12 wordt gezegd van Zijn voeten. Waarschijnlik heeft zij zowel Jezus' hoofd als Zijn voeten gezalfd, bij zichzelf overleggende dat waar Zijn hoofd en voeten gezalfd waren, als het ware Zijn gehele lichaam dan was gezalfd.

Niemand weet deze gedachten van haar en misschien heeft zij gemeend dat Jezus het ook niet zou doorzien, maar Jezus alleen weet wat zij bedoelt. Aan allen moest deze daad onbegrijpelik zo niet dwaas schijnen. Er was geen oorzaak voor zo iets plechtigs. Het was een gewone maaltijd. Waarom dan zo'n kostbaar eerbewijs gegeven op een ogenblik dat niemand het verwacht? 't Scheen iets ongerijmds. Men haalt de schouders op, men vindt het niet goed. Ook keurde men af het verkwisten van zoveel geld. Het waren voor het merendeel vrome Joden die het een plicht wisten om veel aan de armen te geven, mensen die overdadige weelde en verspilling een kwaad achtten omdat men dan wegwierp waar een ander naar smachtte. Geven aan de armen was bij hen geworden tot een gewoonte, tot een ijver en zij vertoornden zich op hen die handelden alsof er geen armen waren. Nu zij zien hoe Maria drie-honderd penningen feitelik wegwerpt zijn zij verontwaardigd en zij zeggen dat haar openlik. Maria heeft dat zeker vooruit geweten. Ook zij zou in alle andere gevallen het verspillen van zoveel geld zonde geacht hebben, maar zij trotseert hun verontwaardiging. Jezus gaat boven de armen. De armen moeten maar liever gebrek hebben maar Jezus mag niet ongezalfd in het graf. Zij staat alleen want zij kan haar daad nu niet verdedigen. Zij staat alleen tegenover de aanval van allen, maar zij alleen ook heeft Jezus' woorden betreffende Zijn sterven geloofd! Jezus laat haar dan ook niet alleen. Hij neemt haar in Zijn bescherming en toont de anderen haar grote liefde en haar groot geloof in alles wat Hij zegt, door haar geheime bedoeling aan allen bekend te maken: "Zij heeft dit gedaan ter voorbereiding van mijn begrafenis," zegt Hij.

Die vrouw, zo sterk in haar geloof, zo groot in liefde, zo innig in toewijding aan haar Heer, is een voorbeeld voor allen.

"Allen die het Evangelie horen zullen ter harer gedachtenis hiervan spreken," zegt Jezus.

J. v. M.

De hoogste wetenschap is ongetwijfeld de kennis van de enige, waarachtige God; wie Hem kent is volleerd.

De mens leert zich zelven het best kennen, wanneer tegenspoed hem op zijn levensweg tegentreedt, of hem overvalt.

KORRESPONDENTIE.

Geachte Redakteur,—Op een vriendelike wenk van een onzer predikanten heb ik besloten een korte geschiedenis te schrijven van de Ned. Herv. Gemeente Ventersdorp. De stof zal behandeld worden onder de volgende hoofden: 1. Bearbeiding vóór de stichting; 2. Stichting—Eerste Kerkeraad; 3. Ds. A. Murray; 4. Oorlogsjaren; 5. Herderloos; 6. Ds. F. S. du Toit; 7. Verhouding tot Zustergemeente; 8. "Zijnen Naam een Huis"; 9. Doodschaduwen; 10. Ds. K. T. v. d. Heever; 11. Avondschemering en Morgenstond; 12. Ds. Daniël F. Erasmus; 13. Nieuwe Pastorie; 14. Toekomstverwachtingen.

In verband daarmede nu wil ik allen, die oude portretten, belangrijke korrespondenties, enz., in bezit hebben, vriendelik en dringend verzoeken mij die toe te sturen. Terugbezorging wordt gewaarborgd. Ook zullen allerlei mededelingen, vooral betreffende het tijdperk vóór 1914, mij buitengemeen welkom wezen.

Bij voorbaat mijn dank.

Heilbiddend, enz.,

DANIEL F. ERASMUS, V.D.M.

Br. M. P. D. E. Greymont vraagt of de Redakteur wil schrijven over de vraag: of dansen zonde is. Nu D. F. E. in "Van alles en nog wat" daarover schrijft, wordt deze Broeder daarheen verwezen.

Br. D. M. te K. schrijft een lange brief, te lang om geplaatst te worden, over het gebrek aan leraars in onze kerk, waardoor de weinige die we hebben overwerkt worden. Hij meent dat het onbillik is, dat die leraars overwerkt worden: dat de gemeenten die ze beroepen salaris moeten betalen en dikwijls verwaarloosd worden ter wille van de konsulents gemeenten, die weinig of niets te betalen hebben.

Wij gaan met Br. D. M. een heel eind samen, maar menen dat het weinig geeft om te klagen, wanneer geen middel ter verbetering wordt aangegeven. Br. D. M. moet niet vergeten, dat de tijdgeest zeer anti-christelik is: dat we bijna geen jonge mannen krijgen kunnen voor het leraarsambt, en dat onze kerkleden zich, op weinige uitzonderingen na, niet willen inspannen om gelden bijeen te brengen voor opleiding van leraars; ook dat in onze kerk niets gedaan wordt voor de leraars om hen te helpen hun werk beter te doen. Ook wordt door geen enkele kerkeraad iets gedaan om het voor de leraars gemakkeliker te maken om te leven. Zelfs ouderlingen en diakenen zijn er die wel de vooraanzitting beminnen, maar in het geven en betalen liefst achter in de kerk zitten. Zolang de gemeente speciaal onze kerk niet verstaat, dat godsdienst ook geld kost, is het jammer dat de leraars zich overwerken, maar het kan niet anders. Voor de meesten hunner zal er eerst rust zijn hierboven.

Red.

EEN MERKWAARDIG HUGENOOT.

Wij twijfelen niet, lezer, dat gij de man, over wie wij u een weinig willen vertellen, een merkwaardige Hugenoot zult noemen, als gij zijn korte geschiedenis gelezen hebt. Zulke mensen moet men inzonderheid zoeken in tijden wanneer Gods kerk in de druk zit; dan komt er door die druk boter uit de melk voort; dan wordt het woord bewaarheid: "Toen de kerken waren van hout, waren de harten van goud. Maar toen de kerken waren van goud, werden de harten koud."

Het is Claudius Brousson, over wie wij iets willen mededelen. Hij werd te Nismes geboren, was later advokaat te Castres en Toulouse, in Frankrijk natuurlik, in welke laatste plaats hij de verdediging der hervormde kerken op zich nam, in het parlement; toen men de gebouwen vernield had, drong hij de hervormden om hun godsdienstoefeningen op een puinhoop bij Nismes voort zetten. Zij bouwden tussen twee hoge rotspunten een soort verhevenheid met de stenen, die in menigte rondom verspreid lagen en luisterden daar niet zelden, ten getale van zes tot twaalf duizend personen, naar de prediking van het zuiver Evangelie. Doch Brousson moest zijn vaderland in 1683 verlaten en poogde in het Keurvorstendom Brandenburg en in Holland machtige voorspraak voor zijn geloofsgenoten te verkrijgen.

In 1689 kon hij eindelik terugkeren en werd aangezocht predikant bij zijn landslieden te worden, die sedert tien jaren de regelmatige verkondiging van het Evangelie ontbeerd hadden. Hoe zwak zijn borst ook was, bewoog toch de blik op het heilbegerige volk hem, om zijn laatste krachten in te spannen en bijna dageliks te prediken. Hij reisde van dorp tot dorp, vertoefde acht tot veertien dagen, en hield bijkans elke dag bijeenkomsten. Dan trok hij weer verderop, niet zelden de nacht tot reizen gebruikende. Daar hij wegens zijn zwak lichaamsgestel niet zo lang spreken kon als hij wenste, bezigde hij de overblijvende tijd, om afschriften van zijn preken te maken, in welke hij de toenmalige bedroefde toestand der kerk, en de verkeerdheid der Roomse leer schetste. Deze afschriften zond hij naar die plaatsen, waar hij zelf niet komen kon.

Evenzo schreef hij vele brieven en gebeden, die hij tot stichting der volks, naar alle oorden verspreidde. Steeds droeg hij een kleine tafel of bord bij zich, waarop hij in de bossen op zijn knieën schreef, die men daarom de tafel der woestijn noemde. Hierdoor werkte hij op veel grotere afstand dan door mondelinge prediking mogelik geweest zou zijn. Buitendien stelde hij meermalen verdedigingen van zijn geloofsgenoten op, die hij aan het Hof zond.

De Roomsen hechtten zoveel gewicht aan zijn werkzaamheid, dat zij een grote som op zijn hoofd uitloofden en zich met de hoop vleiden, dat als Brousson er maar niet meer was, zij het wel spoedig met de Hugenoten zouden vinden. Zo zweefde hij in dageliks levensgevaar, niet alleen door zijn opelike vijanden, maar ook door valse broeders. Dit was hem geenszins onbekend, maar hij zeide: "Mijn leven is in Gods hand. Wil Hij dat ik sterven zal, zo kan niemand Hem verhinderen. Ik wil liever bij het uitoefenen van mijn ambt, dan op een lafhartige vlucht sterven." En God redde hem dikwijls op een wonderdadige wijze. Vier en een half jaar reisde hij steeds bij nacht; in de zomer werd hij door de brandende zon verschroeid, in de winter moest hij op de met sneeuw bedekte bergen, de scherpste koude doorstaan; menigmalen ontbrak hem des nachts bedekking; zijn leger was op stroomest, dode takken, bladeren onder bomen en rotskloven en onderaadse holen. Dikwijls versmachtte hij van dorst of leed hij honger. De vijanden verspreidden zijn zwartbruin, mager afbeeldsel, aan alle plaatsen, om hem te gemakkeliker te ontdekken, maar hij ontsnapte steeds aan hun vervolging; schoon menigmaal duizenden wisten waar hij een bijeenkomst zou houden en hij niet zelden door een geheel vijandelik leger omringd was. Verwonderlik was de bedaardheid en blijmoedigheid, waarmede hij zich, onder alle overige dienaren Gods schikte, en gezegend die geloofsmoed waarmede hij het Evangelie verkondigde. Eens wilde de oude predikant Guyon uit Cevennes, hem overhalen om liever van huis tot huis te gaan, dan met zo groot gevaar talrijke vergaderingen te houden. Maar Brousson antwoordde, dat de buitengewone zielenood van zovele duizenden, een meer uitgebreide werkzaamheid vereiste. "In de steden neem ik wel alle voorzichtigheid te baat, maar op afgelegen plaatsen verzamel ik, in vertrouwen op Gods bescherming en hulp, honderden en duizenden." Guyon werd na korte tijd gevangen genomen en gedood en Brousson ontkwam jarenlang de ogenschijnlikste gevaren. Eens hield hij des avonds te 10 uur, tussen Brigo, Valence en St. Maurice, een vergadering, tot welke mensen uit 35 dorpen bijeenstroomden. Deze keer was ondanks alle voorzichtigheid van Brousson, het opzien te groot geworden; de vergadering werd door een menigte vijanden omringd; velen werden gedood, gewond of gevangen genomen, maar de predikant vond een schuilplaats in het kreupelhout. De intendant zond 16 kompagnieën af om hem op te sporen. Drie nachten lagen de soldaten onder aanhoudende regen onder de blote hemel, in de hoop, dat Brousson nu wel uit zijn schuilplaats voor de da gmoest komen, maar hij verborg zich met moeite onder een rots; en alsof de vijanden alle met blindheid geslagen waren, kwamen meer dan honderd hem voorbij, zonder hem te ontdekken. Dikwijls bevond hij zich in de huizen, die de vijanden gewoonlik bezochten, maar nooit kwam hij in hun handen. Eerst toen alle plaatsen, waar hij zich schuil kon houden, opgespoord waren en er nog vier regimenten meer in die streek ingelegerd werden, om de vergaderingen geheel te onderdrukken en de zwakke staat van zijn gezondheid hem niet toeliet, zijn ambt verder waar te nemen, verliet hij Frankrijk in 1693, maar keerde in 1698 terug en beproefde opnieuw het Evangelie te verkondigen. Doch hij werd te Oberon gevangen genomen en de 1e November te Montpellier ter dood gebracht. Zo toonde de Here, gedurende een lang leven, dat Hij machtig was te redden, en zo toonde Hij ook, dat op Zijn tijd zijn kinderen weet te tonen, dat zij de dood niet vrezen om der wille van Christus te ondergaan, van Hem, die gezegd heeft: "Zalig zijn zij die vervolgd worden om der gerechtigheid wille, want hunner is het koninkrijk der hemelen."

De Here Jezus belooft Zijn schapen, dat zij niet zullen verloren gaan; zou Hij dan een verloren schaap hier aan zijn lot overlaten en het niet opzoeken!?

De man die het ene talent verborgen had, was welsprekend genoeg, maar deze welsprekendheid bedekte zijn traagheid niet.

Elders in deze uitgave verschijnt een advertentie van de welbekende firma R. Muller, Postbus 133, Kaapstad, en verzoeken wij lezers nauwkeurig deze te lezen en wanneer een gratis katalogus of inlichtingen worden gevraagd, vergeet dan toch niet "De Hervormer" te noemen.

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

6 Maart 1921.

DE HEERE JEZUS EN JUDAS.

Leer Mattheus 26:15. Lees Lukas 22:1—38.
Leer Gezang 120:1.

Die Paas Fees is nabij en die Heere Jezus is in Jerusalem. Die Overpriesters en Skriftgeleerde wil ons Heere Jezus graag dood maak maar hulle wil dit nie in die openbaar doen nie daar hulle bang is vir die Volk, nou moet hulle 'n ander plan maak om die Heere Jezus in die hande te krij. 'n Man wat hem gaan laat gebruik is Judas, die duiwel het van hem besit geneem. Dit is baje treurig om te denk dat 'n man wat die Heere Jezus drie jaar gevolg het nou sij Meester gaan verraai. Kinders, dit is altijd een van die vreeslikste dinge om jou vriend te verraai, als ons eenmaal 'n vriend het moet ons hem getrouw blij, wat ook al gebeur; maar die ongeluk van Judas was hij het geld baje lief gehad, en die kinders weet geldgierigheid is die wortel van alle kwaad. Hij gaan nou naar die leiers van die Jode en vra vir hulle wat hulle hem sal gee als hij Hem aan hulle oorlewer. Die Overpriesters was baje blij toen hulle Judas sien, want hulle het die Heere Jezus baje gehaat en hulle sal enige middel gebruik om Hem in die hande te krij. Die plan wat hulle nou maak is w a a r en h o e. Judas ken al die plekke waar die Heere Jezus graag blij. Hij vertel hulle dat die Heere Jezus dikwels die nag deur breng in gebed in 'n tuin van 'n vriend en hulle moet 'n plan maak om Hem daar te vang. So word die komplot gesmee en alles word agtermekaar geset om die Heere Jezus op die manier in die hande te krij. Terwijl Judas besig is met die vijande van die Heere Jezus te heul stuur die Heere Jezus twee van sij Discipels om die Paas Fees viering te gaan klaarmaak. Hij stuur Petrus en Johannes. Hij vertel hulle hulle sa 'n man krij wat 'n kruik dra, die moet hulle volg en hem vra as hij bij die huis kom waar is die eetsaal waar die Discipels met die Heere Jezus die Fees kan vier. Hulle het dadelik gegaan en die man gekrij en alles klaar gemaak. Hieruit sien ons dat die Heere Jezus alles weet. So weet die Heere Jezus ook alles wat ons doen, en als die kinders stout of ongehoorsaam is of iets verkeerds doen, al siet die ouers dit nie, dan weet die Heere Jezus dit. Daarom moet die kinders baje oppas wat hulle doen. Die aand kom die Heere Jezus met die Discipels om die avondmaal te gebruik. Hij vertel hulle dat hij baie verlang het om met hulle aan te sit, maar seg Hij, Mij hart is baje bedroef want daar is een van julle wat Mij gaan verraai. Die soon des mensen moet sterf vir sondaars, maar w e e die mens wat Hem gaan verraai! Ons kan denk hoe verskrik die Discipels was toen hulle dit hoor en algaar roep uit: "Heere is dit ik!" Ook Judas gebruik die selde woorde. Hoe vreeslik, hij is nie alleen 'n v e r r a a i e r, maar ook 'n h u i g e l a a r, hij maak of hij van alles niks weet, terwijl die geld van verraad al in sij sak is. Kinders, ons moet tog oppas om nooit vals te wees nie. Hoe dikwels gebeur dit dat ons ons baje vriendlik hou vir 'n ander kind terwijl daar haat in ons hart is. Probeer altijd om opreg te wees, dit is wat die Heere van ons verlang, want 'n huigelaar kan n' mens nooit vertrou nie. Die Heere Jezus sê vir Johannes dat die man wat sij hand in die skotel steek die sal Hem verraai en hij reik die skotel oor aan Judas. Die Discipels kan dit nog nie verstaan nie dat Judas 'n verraaier is nie. Jare lang was hij die Penningmeester van die Discipels, al die geld het hul hem toe vertrou. Nooit was bij hulle 'n gedagte dat hij 'n dief was nie daarom kan hulle dit nou ook nie verstaan nie. Die Heere Jezus sê toe ver Judas wat jij doen doet dit haastig! Toe die Heere Jezus dit gesê het staat Judas op en gaan uit en dit w a s n a g. Ja vreeslik, nag buite en nag in sij hart. Hij gaan die bloed vergiet van die Heere Jezus die Soon van God! 'n Mens weet nooit waar verraad jou kan breng nie, verraaiers is die afskeuwelikste mense op die aarde! Hulle breng hulle vriende en hulle volk in die ongeluk. Daarom moet ons waak en bid opdat ons nie in die versoeking kom! Ons mag met die diepste veragting op hulle neersien, maar ons moet hulle nie veroordeel nie, maar vir hulle bid dat die Heere hul tot bekering mag bring. Toe Judas uitgegaan het blij die Heere Jezus met sij ander Discipels agter en begin hulle te vertel dat s ij l ij e nabij is! Petrus kan dit nie verstaan nie en sê aan die Heere Jezus hij sal sij lewe vir Hem gee, maar die Heere vertel hem dat hij Hem die selde nag sal verlogene. Arme Petrus hij het ook op homself vertrou en daarom is hij ook geval. Ons moet nooit op eie kragte steun maar altijd die Heere vra om ons te help. Petrus het die Heere Jebus baje lief gehad, maar hij was te swak om alleen die duiwel te weerstaan, daarom het hij in die strik wat die ou satan hom gespan het gevange geraak! Maar die les het hij nooit vergeet nie, en van toe voortaan steeds hom deur die Heere laat lei.

13 Maart.

DE HEERE JEZUS IN GETHSEMANE.

Leer Lukas 22:42; Gesang 120:2,
Lees Lukas 22:39—53.

Die Heere Jezus verlaat nou die feessaal en gaan naar die Olijfberg. Aan die voet van die Olijf-

berg is 'n tuin, Gethsemane. Al sij Discipels is bij Hem, met uitsondering van Judas. Bij die ingang van die tuin laat hij 8 van die Discipels agter, en neem 3 met Hem saam, Petrus, Johannes en Jacobus. Toen hulle 4 alleen is sê die Heere Jezus vir hulle, "waak en bid opdat julle nie in versoeking kom!" Nadat Hij dit gesê het laat Hij hulle agter en gaan van hulle af so ver als 'n mens met 'n klip kan gooi en daar kniel Hij neer om te bid. Nou is ons Heere Jezus met sij Vader alleen! Hij siet voor Hem die gesel-paal en die kruis en weet wat Hij nou moet gaan lij. Die kinders kan verstaan hoe beangst die Heere Jezus geword het bij die gedagte wat Hem wag. Die gebed wat Hij bid is "Vader as dit moonlik is, laat die drinkbeker van mij voorbij gaan, maar nie Mij wil Uw wil geskiede." Hij word so beangs dat Hij bloed sweet, ja Hij kruip soals 'n worm in die stof. Hij staan op om te kijk wat sij Discipels doen, toe Hij bij hulle kom, slaap hulle. Hij laat hulle slaap en gaat terug naar die selde plek om weer te bid, dit doen Hij tot driemaal toe, die derde maal toen Hij bid kom daar 'n engel uit die hemel om die Heere Jezus te versterk! Sij vriende slaap, treurig nie waar, terwijl Hij behoefte het aan hulle simpatie, hulle Hem alleen laat. Kinders, als 'n vriend van ons swaarkrij moet ons altijd probeer om bij hem te staan, sowel met woorde als met dade, dan is dit dat hulle ons hulp nodig het. Moet nooit jou vriend in die steek laat nie, dit gebeur al te dikwels solang als dit goed gaan het ons baje vriende, maar wanneer ons swaar krij laat hulle ons alleen. Dit het ook met ons Heere Jezus gebeur. Nadat die engel Hem versterk het kom Hij bij Sij Discipels en sê vir hulle, "staan op, hij die mij verraai is nabij" en toen Hij nog met hulle praat kom die bende aan, onder leiding van Judas, gewapend met swaarde en stokke om die Heere Jezus te vang. Judas het hulle 'n teken gegee! 'n Gemene teken. Die man wat hij sal soen die moet hulle vang! Is dit nie vreeslik, die bewijs van liefde hier gebruik word als 'n teken van verraad. Toen hij dit doen, vra die Heere Jezus vir Judas, "verraai jij die Soon van God met 'n kus," maar Judas is hopeloos, hij gaat voort met sij hels verraad. Toen die bende nader om die Heere Jezus te vang vra die Heere Jezus vir hulle, "wie soek julle," hulle antwoord "Jezus van Nazareth." Toen hulle dit sê antwoord die Heere Jezus: "Ik is dit.' Toen Hij dit gesê het, skrik hulle en val almaal op hulle rug! Daar lê die klomp op die grond, magteloos en hulpeloos. Die Heere Jezus kan nou weggaan, maar Hij wag totdat hulle weer opstaan en doet hulle toe die selde vraag, hulle antwoord weer, "Jezus van Nazareth." Toe sê die Heere hierop; als julle Mij soek, laat asjeblief die Discipels gaan. Hulle kom toe nader om die Heere Jezus te vang, maar Petrus trek sij swaard en wil een van hulle die kop afkap, maar slaat alleen sij oor af. Die Heere Jezus sê vir Petrus "Steek jou swaard in die skede, want die met die swaard slaan sal met die swaard vergaan. Hij til die oor van Malgus op en maak hem weer gesond. Hierop vlug al die Discipels en laat die Heere Jezus alleen. Dit is vir ons onverstaanbaar dat die Discipels gevlug het, maar ons moet nooit vergeet hulle lewe is in gevaar en die Heere Jezus het hulle dit voorspel. Nou staan die Heere Jezus alleen tusse sij vijande! Eindelik het hulle hulle doel bereik, die Heere Jezus is in hulle hande, skijnbaar magteloos en hulpeloos. Die Heere Jezus vra toe vir die Overpriesters en ouderlinge: Waarom het julle uitgegaan teen Mij als teen 'n moordenaar met swaarde en stokke? Toen ik met julle saam was in die Tempel, het julle Mij nie gevang nie. Nou egter is dit die ure en die mag van die duiwel. Kinders, dit is wonderlik hoeveel mag die duiwel het, oorals in die wereld bemerk ons sij mag! Ons bemerk dit in die huisgesin waar die kinders die ouers verdriet aandoen en ongehoorsaam is! Ons bemerk dit onder onse ou nasie waar die een die ander bedrieg, waar die een die ander besteel, waar die een die ander vermoor! Ons bemerk dit in die kerk, in die Sondagskool, op die straat, in die maatskappij, ja oorals sien ons die mag van die kwaad. Hoe kan ons van die mag verlos word? Alleen deur die Heere Jezus. Hij wil ons verlos van onse sonde en van die mag van die duiwel! Ons moet net onse toevlug naar Hem neem! Vertrou nooit op julle eie kragte, denk nooit julle is so goed, want ons is almaal sondare en elkeen het die Heere Jezus nodig! Ook onder ons Volk sou dit baje beter gaan als ons mense meer hulle toevlug naar die Heere wil neem en minder op hul eie kragte wil vertrou. Die ondergang van ons Volk is dat hulle nie hulle toevlug tot die Heere en tot Gods woord neem nie. Kinders, begin tog van jongs afaan die Heere lief te krij, tot Hem te bid en vir Hem te lewe, dan sal Hij julle bewaar vir al die gevare.

20 Maart 1921.

JEZUS OP GOGOTHA.

Leer Mattheus 27:31; Gezang 120:3;

Lees Mattheus 27:32—56.

Ons Heere Jezus is nou op sij lijdensweg gekom tot nabij Golgotha! Voor Hij daar heengaan stel Pilatus Hem voor aan die volk! Wijs op die Heere Jezus en sê aan die Jode: "Siet de mens."

Toe vat die soldate Hem om met Hem die spot te drijwe. Hulle trek sij klere uit, doen Hem 'n purpere mantel aan, vleg 'n kroon van dorens, set die op sij hoof en gee Hem 'n stok in sij hand. Daar staat Hij voor hulle, verag, bespot en mishandel. Hulle val voor Hem op hulle knieë en roep uit "Wees gegroet gij koning der Joden,' daarna spu hulle in sij gesig, grijp sij rietstok en slaat hem daarmee op sij hoof. Vreeslik nie waar kinders dat die Heere Jezus op die manier moet mishandel word! Die Heere sien dit alles maar tog laat Hij dit toe terwille van ons. Ons mag nooit vergeet wat die Heere Jezus vir ons gelij het, en als ons verkeerd wil doen moet ons daar altijd aan denk en die verkeerde ding laat staan. Nou vat hulle die Heere Jezus om Hem naar Golgotha te breng, hulle trek weer sij eie klere Hem aan, lê die kruis op sij skouers en lei Hem deur die strate van Jerusalem. Honderde, ja duisende mense volg Hem, hulle spot met Hem, hulle lag Hem uit! Sij liggaam is amper gebreek deur al die smarte en ellende. Hij het nie te ver buite Jerusalem gekom nie of Hij beswijk onder die kruis! Dit kan ons goed verstaan; al die mishandeling, de geselslae, die pijn en smart het al Sij kragte uitgeput. Toe Hij neersink onder die kruis, kom daar net 'n boer van sij akker, met die naam van Simon, hij kom oorspronkelik van Sirene, dit lê in die noorde van Afrika! Die kinders weet die boere is gewoonlik sterk mense! Hulle vra hem toe om die kruis van die Heere Jezus te dra. Dadelik tel hij die kruis op en dra dit agter die Heere Jezus aan! Treffende gebeurtenis, die eerste man wat die kruis dra van die Heere Jezus dra is 'n Afrikander. Hoe vele van ons volk is daar wat nog nie die kruis dra nie, wat nog steeds hulle eie pad volg! Ons hoop dat die dag nie meer ver is dat elke Afrikander kruisdraer van die Heere Jezus sal word! Eindelik bereik hulle die heuwel van Golgotha. Die Heere Jezus word op die kruis gelê, die spijkers word deur Sij hande en Sij gekruisde voete geslaan, die kruispaal word geplant en die Heere Jezus hang nou aan die vloekhout tusse hemel en aarde! Bowe Sij hoof is geskrijf: "Jezus de koning der Jode!" Sij klere het hulle verdeel onder die soldate, alleen Sij onderkleed het hulle loodjes vir getrek, die kon nie verdeel word nie! Ook die gebeurtenis was voorspel (Psalm 22). Hieruit sien ons dat alles moet gebeur so as dit voorspel was. Daar werd nog twee ander mense saam met Hem gekruisig n.l. twee moordenaars, die een aan sij regter en die ander aan sij linker kant. Treurig voorwaar, dat die Soon van God moet gekruisig word tussen twee moordenaars. Maar al die hoon en smaad moes die Heere Jezus verduur om aan die sondaars te toon dat Hij vir alle mense op die aarde gekom het. Duisende mense staan en kijk, die een na die ander loop bij die kruis voorbij en laster die Heere Jezus. Hulle voeg Hem allerlei woorde toe, maar die Heere Jezus swijg! Eindelik word die stilte gebreek en die Heere Jezus sê: "Vader vergeef het hun want sij weten niet wat sij doen." Die Heere Jezus bid vir sij vijande, vir die mense wat Hem vermoor! Dit is seker swaar om vir jou vijande opreg te bid, maar die Heere Jezus het ons dit geleer en ons moet probeer om dit ook te doen. Toe die Heere Jezus drie uur aan die kruis hang begin dit tot skrik van die mense op eens donker te word. Die duisternis duur drie uur lang, toe die mense dit gewaar, skrik hulle en baje word bang! Die son weier om haar lig te laat straal op die vreeslike moord toneel! Maar omtrent drie uur begin dit weer lig word, toe roep die Heere Jezus met 'n luide stem "Mijn God, mijn God waarom hebt Gij mij verlaten." Die lije van ons Heere Jezus moet vreeslik gewees het om daar in die brandende son te hang ure lang sonder water, sonder voedsel. Een van die mense het 'n spons met asijn gevul en Hom toegesteek, dit was seker vir ons Heere Jezus 'n verkwikking. Hierna roep die Heere Jezus met 'n grote stem, "Vader in Uwe handen beveel ik mijne geest!" En toe sterf Hij. Verskrikkelik dat die Soon van God op die manier moet sterf, deur sij eie volk bespot, gehoon en gesmaad. Maar die Heere se oordeel kom seker oor Israel. Dit mag enige jare duur maar hulle straf vir hulle goddeloosheid sal hulle krij, die Heere het gekom om hulle te red, om hulle te verlos, maar hulle het geweier, hulle het Sij woorde in die wind geslaan en voort gegaan op die pad van verderf! Na die dood van die Heere Jezus het daar allerlei dinge gebeur in Jerusalem, die voorhangsel van die tempel het geskeur, die aarde het gebeef en gesidder, steenrotse het geskeur, ja selfs dode het opgestaan. Die gebeurtenisse het skrik en verbasing opgewek bij die Jode, sommige het gedenk dat dit is die oordeels dag, en allerlei dinge het hulle verwag! Selfs 'n heiden, 'n Romijn, die Hoofman over 100 wat bij die kruis gestaan het en al die dinge gesien het roep uit: "Ja, waarlik dese is God's soon. Onder al die mense was daar ook enkele vrouwe, hulle het bij die kruis gestaan, Maria die moeder van die Heere Jezus, Maria Magdalena en nog enkele andere vrouwe, ook hulle was getuie van al die elende. So siet ons dat die swaard deur Maria haar siel gaan, waar sij die lije van haar Soon aanskou.

Golgotha, gij zaagt dat wonder,
't Licht der heerlikheid gaat onder
En het daglicht keert tot nacht!

Maar die nacht weldra word klaarheid,
Al dat schaduw was word waarheid,
't Is vervuld, het is volbracht.

27 Maart 1921.

PAAS FEEST.

Leer Markus 16:6; Gesang 135:1;
Lees Markus 16:1—18.

Twee mans moes nou uitkom als Discipels van die Heere Jezus n.l. Joseph van Arimathia en Nicodemus. Hulle was twee rijk mense wat in geheim Discipels was van die Heere Jezus. Dadelik na die Heere Jezus se dood het hulle naar Pilatus gegaan en gevra om die Heere Jezus te begrawe. Pilatus het hulle dit toegestaan. Direkt het hulle toe die liggaam van die Heere Jezus gebalsem, soals die gewoonte was in die dae en Hem in 'n nuw graf gelê, die graf was uit 'n rots gekap en was die eiendom van Joseph. Toe die Overpriesters en Skrifgeleerdes dit hoor gaat hulle dadelik naar Pilatus en vertel hom dat hulle bang is dat die Dissipels die liggaam van die Heere Jezus sal steel en vra hom om 'n wag. Hij staan dit dadelik toe. Daar word 'n groot klip voor die graf gelê, die seel word daarop gedruk en die wagte staan voor die graf. Baje vroeg op Sondag more gaan die vrouwe wat bij die kruis gestaan het naar die graf om daar speserije te gaan breng. Op pad naar die graf toe praat hulle met mekaar wie die steen van die graf sal afwentel, want hulle siet nie kans om dit te doen. Dit was vir hulle 'n groot moeilikheid, maar dit hinder hulle nie om voort te gaan! So gaat dit nog partijmaal met ons, ons wil die moeilikhede halfpad ontmoet, inplaas van voort te gaan en op die Heere te vertrouw wat ons sal help. Toe hulle bij die graf kom siet hulle tot hulle grote verbasing dat die steen afgewentel is. Bij die ingang siet hulle 'n jongeling sit gekleed met 'n lang wit kleed. Dit was vir hulle onbegrijpelik, die graf is oop en 'n jonge man sit daar. Direk toe hij hulle sien begin hij met hulle te praat en sê vir hulle: Moet nie bang wees nie ,ik weet julle soek die Heere Jezus, Hij is nie hier nie, Hij is opgestaan, kijk die plek waar Hij gelê het! Maar gaan dadelik heen en vertel Sij Discipels en Petrus dat Hij opgestaan is en Hij gaan hulle voor naar Galilea, daar sal hulle Hem sien. Maar waar is die wagte, die dappere soldate? Hulle het gevlug. Die more vroeg was daar 'n aardbewing, 'n ligstraal van die hemel en toe dit gebeur was dit te veel vir hulle, hulle gaan op die vlug. Teen mense kan hulle veg, maar teen die bonatuurlike kan hulle niks doen. Wat help nou al die planne van die Jode en van Pilatus? Dit is hopeloos! As die Heere iets wil doen, dan kan die mense dit nie keer nie. So gaat dit met alles, ons moet net volkome op die Heer vertrou, al lijk dinge ook nog so verkeerd, op Sij tijd maak Hij alles reg. Die Jode het mekaar geluk gewens dat hulle die Heere Jezus vermoor het. Hulle het gedenk dit is nou klaar met Hem en Sij Discipels. Maar nu begin eers die oorwinning van die Heere Jezus. So gaat dit altijd ook met onreg. Onreg mag skijnbaar segevier, maar eindelik oorwin reg. Die vrouwens skrik en vlug terug naar die stad om aan die Discipels dit te gaan vertel. Maria Magdalena egter het blij staan bij di graf, sij was te treurig om die plek te verlaat. Terwijl sij staan en huil, staan 'n vreemdeling agter haar en vra haar waarom sij so droewig is, haar antwoord was dat hulle die Heere Jezus weg geneem het en sij weet nie waar hulle Hem geberre het nie. Daarop roep die vreemdeling haar bij haar naam Maria, toe herken sij Hem als die Heere Jezus, toe gaat sij ook heen om dit aan die Discipels te vertel. Na die tijd het die Heere Jezus Hem nog verskeie male aan Sij Disipels openbaar, aan Petrus, aan die Emmaus gangers, aan die Discipels sonder Thomas en aan die Discipels met Thomas. Dit was vir hulle baje moeilik om te gloo dat die Heere Jezus was opgestaan, hulle kon dit nie glo nie en hulle wou dit nie verstaan nie! Maar nadat hulle Hem verskeie kere gesien het, moes hulle dit glo en toe verander ook hulle toestand helemaal. Inplaas van onsekerheid en droefheid word hulle dankbaar en blij, hulle sien die Heere Jezus, hulle hoor Sij woorde en weet nou dat Hij graf en dood oorwin het; dit was vir die Discipels 'n heerlike verandering. Die Heere Jezus *is* die Soon van God. Hij *is* die langbeloofde Messias, niks kan dit verander nie. Die laaste woorde wat die Heere Jezus gespreek het was bevele wat Hij sij Discipels gee. Die elf is bijmekaar, die laaste keer voor sij hemelvaart. Nou kom die groot boodskap, die laaste bevel: "gaan heen oor die hele wereld en bring die blije boodskap aan alle mense!" Hoe wonderlik dat die Heere Jezus wat gekruisig is, wat Sij taak hopeloos gelijk het, nou Sij Disipels uitstuur om aan al die mense te gaan vertel wat gebeur het! Verder seg Hij die mense wat geloof en gedoop sal wees, sal salig word, maar die mense wat nie geloof nie sal verlore gaan. Dus kinders, die voorwaarde om gelukkig te word is geloof, die kinders moet die Heere Jezus glo als hulle Heiland en Saligmaker, dan sal hulle vir tijd en ewigheid gelukkig wees. Die mense wat glo en gaan werk vir die Heere sal Hij bewaar en vir hulle sorg. Hulle moet nie bang wees vir vijande, ook nie vir grote magte nie, hulle moet net getrou wees aan die Heere Jezus! Ja die Heere sal hulle help in alle gevaar. Hulle sal siek

mense gesond maak en aan die arme sal hulle die Evangelie verkondig, en die Rijk van die Heere Jezus sal uitgebrei word tot aan die einde van die wereld. Kinders 2000 jaar is virbij gegaan van die Heere dit gesê het, en vandaag is daar miljoene wat in die Heere Jezus glo! Steeds sal die Rijk van ons Heere Jezus, van ons Koning sig verder en verder uitstrek. Bid daarom! Werk daarom! Ook onder ons volk. Ook onder al die volkere!

VERSLAG VAN DE ADMINISTRATEUR OVER JANUARI 1921.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Alg. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Potchefstroom ...	54	1	4			
Gem. Johannesburg ...	28	7	4			
				82	8	8
Wed. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Potchefstroom ...	66	10	6			
Gem. Middelburg	1	7	6			
Gem. Johannesburg ...	9	10	8			
Gem. Eendracht	9	2	7			
Gem. Pretoria	13	14	7			
Gem. Zwartruggens ...	12	15	6			
Gem. Ventersdorp	27	14	0			
Gem. Voksrust	4	16	10			
Gem. Middelburg	3	16	7			
Gem. Messina	1	7	3			
				150	16	0
Wed. Fonds. Interest:						
C. C. H. Schmidt				8	15	0
Theol. Kweekschool:						
Gem. Potchefstroom ...	108	2	8			
Gem. Standerton	2	7	5			
Gem. Eendracht	10	16	3			
Gem. Pretoria	5	17	6			
				127	3	10
Huishuur Ds. C.:						
Gem. Potchefstroom				8	2	
Almanakken				36	0	0
Preekbundels				2	12	6
Hervormer				12	17	0
Zondagschool Roosters				4	16	3
Wetten				1	1	0
Vormen				0	4	0
Lesboekjes				0	1	0
				£434	17	3

THEOLOGIESE KWEEKSCHOOL.

Beloofd:	£	s.	d.
1. A. H. Koomans, Potchefstroom ...	50	0	0
2. A. J. G. Oosthuizen, Potchefstroom	50	0	0
3. J. Prinsloo en kinderen, Potchefstroom	50	0	0
4. Vrouwen van Kerkeraadsleden, Potchefstroom	50	0	0
5. Eddy Grimbeek, Potchefstroom...	50	0	0
6. Afd. Br. I. J. Joubert, Potchefstroom	50	0	0
7. Afd. Br. H. J. Dreyer, Potchefstroom	50	0	0
8. Afd. Br. C. J. du Preez, Potchefstroom	50	0	0
9. Alf. Br. T. F. J. Dreyer, Potchef-			
10. De Predikanten N.H. Kerk	50	0	0
11—17. Oom Sarel	50	0	0
18. P. L. Moolman, Memel	50	0	0
19. Afd. J. J. Uijs, Memel	50	0	0
20. J. P. Prinsloo, Eendracht	50	0	0
21—28. Gemeente Eendracht	500	0	0
29. H. J. Visser, Ventersdorp...	50	0	0
30—33. Afd. Visser—Scheffer, Ventersdorp	200	0	0
34. Afd. F. W. C. Buitendag, Ventersdorp	50	0	0
35—36. Afd. C. Hudson, Ventersdorp	100	0	0
37. Afd. D. O'Kelly, Ventersdorp	50	0	0
38—42. Gemeente Vereeniging	250	0	0
43. G. Brits, Krugersdorp	50	0	0
44. Afd. S. J. Botha, Krugersdorp ...	50	0	0
35—49. Gemeente Vergadering, Marico	250	0	0
50. Afd. S. J. Joubert	50	0	0
51. Afd. M. M. J. Basson	50	0	0
52. Afd. G. L. Roos	50	0	0
53. Afd. M. Grobler	50	0	0
54. Afd. F. J. Naude	50	0	0
55. Afd. J. P. Oosthuizen	50	0	0
56. C. L. Dreyer, Lichtenburg	50	0	0
57. Afd. J. H. Steyn, Wolmaransstad...	50	0	0
58. Br. A. L. Oosthuijsen, Makwassie	50	0	0
59. Afd. P. R. Botha, Middelburg ...	50	0	0
60—67. Gemeente Standerton	400	0	0
68. Gem. Marico £14.15.6, M. Grobler £11.0.0, J. C. Coetzee £21, P. J. J. Basson £5	50	15	6
69. Zwartruggens, F. J. Naude £45.16.0, P. S van Staden £3510.0, tesamen £50 + 31.6.0...	50	0	0
70. Zwartruggens £31.6.0+Eendracht £34, tesamen £65.6.0, £50+15.6	50	0	0
7. No. 70 £15.0.0, afd. J. J. Uijs, Memel, £2.2.0, J. J. Heyneke, Jo'burg, £5.18.6, J. C. Brits £7.10.0, N.			

M. P. G. Koen, Johannesburg, £1.2.0, W.A. du Toit, Heilbron, £1.5.0, A. M. van de Merwe, Vereeniging, £5.3.0, = £40.7.3, T. J. Maartens, Makwassie, £25, tesamen £65.7.3., d.i. £50+15.7.3	50	0	0
72. Balans No. 71 £15.7.3.			
73. Oudl. J .Visagie, Middelburg	50	0	0
74. Oudl. A. P. Bezuidenhout, Potchefstroom	50	0	0
75. Oudl. P. M. Wilmans, Potchefstroom	50	0	0
76. Diak. S. M. Coetsee, Ventersdorp	50	0	0
Beloofd:			
77—79. Gem. Krugersdorp	150	0	0
80—81. Bazaar, Zeerust	100	0	0
82. J. N. Vorster en D. J. Prinsloo, p.k. Oogies	50	0	0
J. M. C. Nortje, Schweizer Reneke ...	8	7	9
83. Oudl. Botha, Middelburg	50	0	0
Ontvangen en verantwoord Dec. 1920	£1510	6	8
Oudl. Botha, Middelburg	50	0	0
W. J. Basson, Raadlan	25	0	0
J. C. Esterhuizen, Bethal	19	5	6
Een Vriend	2	0	0
Gemeente Eendracht	26	0	0
Gemeente Eendracht	171	0	0
Br. A. D. Wolmarans, Bodenstein ...	3	1	(
Gemeente Vereeniging	64	8	6
Gemeente Bethal	12	19	0
Oudl. J. H. Erasmus en Diak. J. P. Steyn, Middelburg	50	0	0
	£1934	0	8

Ds. S. VERMOOTEN.
A. H. KOOMANS.

Potchefstroom, 7 Februari 1921.

INWENDIGE ZENDING.

Verantwoord in December	£85	1	8
Lijst Br. C. H. Booysen	3	0	0
Mej. van Noorden, Zondagschool Rustenburg	5	10	0
Zondagschool Marico per Ds. H. D. van Broekhuyzen	1	16	8
Gemeente Erasmus	9	0	0
	£104	8	4

Er is iets ingekomen. Dank de gevers en de kollektanten. Maar de kommissie wil graag haar werk beginnen. Zal men haar daartoe niet helpen?

VAN BELKUM.

DE NOOD IN DUITSLAND EN MIDDEN EUROPA.

Verantwoord in December £126 15 1

Mag ik allen die nog lijsten hebben verzoeken die op te sturen zo spoedig mogelik.

VAN BELKUM.